Via largitatis cõtra auariciam. via caſtitatis
contra luxuriam. via mititatis contra iracun=
diam ⁊ inuidiam. via ſobrietatis contra gulã.
⁊ via operoſitatis contra accidiã. He ſunt vie
de quibus dicit ſapiens Prouerb. iij. Vie eius
vie pulchre. Quia non debet ſe homo fatigare
aut ambulare ſolummodo in vna illarũ viarũ
ſed nunc in vna ⁊ iterũ in alia. vt interdũ ſit hu
milis ⁊ cõtemplatiu⁹ aliqñ operoſus. aliquan=
do actiu⁹. Querit eni Ariſto. de ꝓblematibus
ꝑticula. v. ꝓblemate. lxx. Quare homo magis
fatigat̃ in ꝯtinuando diu viã planã ꝙ̃ ambulã=
do viã nõ planã. ſ3 aliquãtulũ mõtoſa3 ⁊ vallo
ſam. Et rñdet. ꝙ hec ẽ cã. q2 qñ hõ incedit cõti
nue ⁊ vniformit̃ fatigat ĩſtrumẽta ſiue ꝑtes cor
poris qb⁹ ambulat. ſic̃ genua. crura ⁊ tibias.
Vñ q2 in iſtis inſtrumẽtis ambulãdi ꝯtinue te=
net̃ vna forma mot⁹ in via plana. ideo cõuenit
hoĩ maior fatigatio ⁊ maior labor. In ꝓceſſu
v̾o nõ plano vbi aliqñ aſcẽdit̃. ⁊ interdũ deſcẽ=
dit̃ nõ ſꝑ tenet̃ eadẽ forma in ĩſtrumẽtis hmõi
nec tales ꝑtes vniformit̃ vexant̃ continue. ſed
alternatim. q2 aſcẽdẽdo pl⁹ laboram⁹ in genu
bus ⁊ tibijs. deſcendendo v̾o in femorib⁹. et ꝓ=
pter iſtã alternationẽ laboris ꝑtẽ ſupra genu.
⁊ reliquã ſub genu ĩ via nõ plana ꝯtingit minor
labor ⁊ minor fatigatio. alternati igit̃ ambule=
mus nũc valloſa. nũc mõtoſa. Iſto modo nũc
moralit̃ ꝯtigit ĩ viuẽdo v̾tuoſe. Fragilitas eni
humana nullo modo ꝑmittit ꝙ mẽs ⁊ ſtudium
hoĩs vniformiter extendat̃ in ꝯtẽplatione. nec
iterꝫ expedit ꝙ hõ ſꝑ deſcẽdat ad opa vite acti
ue circa mũdũ. q2 tũc fieret nimis arid⁹ ⁊ inde
uctus. ⁊ ideo ſic̃ hõ ẽ cõpoſit⁹ ex aĩa ⁊ corpe.
de quorũ numero fatigat̃ corp⁹ ꝑ orõnes. vigi
lias. ſtudia ⁊ ꝯtẽplatiões. ⁊ aĩa deſiccat̃ ⁊ fati
gat̃ deſcendẽdo ⁊ ſe occupãdo circa tꝑalia, ꝓxi
mis diſpẽſando. ⁊ ſic alternati ⁊ viciſſim debe=
mus ĩcedere. ⁊ quãtũcũqꝫ poſſum⁹ fatigationẽ
⁊ tediũ deuitem⁹ in ſuiẽdo deo ⁊ interdũ aſcẽ=
dere contẽplando. Et poſtea deſcẽdere, ꝓximũ
iuuando. In cui⁹ figura Iacob vidit angelos
aſcẽdẽtes ⁊ deſcẽdẽtes de celo ad terra3. ⁊ de
terra ad celũ viciſſim Geñ. xxviij. Ideo legit̃ ĩ
vitaſpatrũ p̄dicatorũ. ꝙ qdã iuuenis queſiuit
a fratre gardiano qui fuit homo ſanctus quid
eſſet ſibi vtilius vel orõnib⁹ inſiſtere. ſeu ſe ſtu=
dijs ſcripturarũ occupare. Cui ille reſpondit.
Quid inquit eſt meli⁹ ſemp bibere aut comede
re. Et ideo vtiqꝫ ſic̃ iſta cõpetẽt alternatim fie=
ri ſic ⁊ illa. Et notãter orat dauid ad dñm vt
faciat ſibi viã notã in qua debet ambulare. cu3
ait. Notã fac mihi via3 in qua ambulem. ⁊ hoc
neceſſe habẽt petere oẽs alij hoies. q2 dicit ſa=
piẽs. Eſt via que videt̃ hominib⁹ iuſta. nouiſſi=
ma aũt eius ducunt ad mortem. ſ. culpe ⁊ gehẽ
ne. Prouerb. xiiij. ⁊. xvj. Et ſcire hanc viã. ſ. ſu
perbie. auaricie. ⁊c̃. multis nota eſt. Sed nõ ẽ
finaliter ſolacioſa. Sed ſcire viam bonam mul
tum confert ad ſolacium ambulãtibus. q2 cete=
ris parib⁹ ipſa dicit̃ ambulanti breuior ꝙ̃ via
ignota eiuſdem quantitatis. Nã Ariſto. de ꝓ=
blematibus ꝑte. v. ꝓblemate. xxv. querit. qua=
re ambulãtes viã ⁊ neſcientes quãta ipſa ẽ ap=
paret nobis longior ꝙ̃ quãdo ſcim⁹ eam. ⁊ fre=
quenter eius quantitatẽ expti. Et rñdit ꝙ aĩa
in tali via ꝑalogiſat̃ quodãmodo in ſeipſa. Ex=
perit̃ eni aĩa iſtã conſequẽtiã eſſe certam. Scio
menſuram hui⁹ vie. ergo eſt finita. Et quia ne=
ſcit mẽſurã alteri⁹ vie. ideo arguit q̃ſi a negati
one antecedentis hui⁹ vie. neſcio menſuram.
igitur ẽ ĩfinita. Et ſic iudicio decipit̃. Iſto mo=
do moraliter hoies dati vitijs non iudicant ꝙ
alij hoies poſſunt viuere virtuoſe. Vñ hõ luxu
rioſus mirat̃ quõ aliquis poſſit ſeruare ꝑpetuã
continẽtiam. Hõ guloſus eſtimat ꝙ null⁹ põt
facere abſtinentiã. Hõ ĩiuſt⁹ ⁊ cupid⁹ credit ꝙ
omnis hõ cupit habere diuitiarum abundãtiã.
⁊ ideo oĩs homo iudicat aliũ ſꝫm ſemetipſum. ſi
cut docet Chryſ. de ope ĩpfecto. omel. xxxvj.
Ois hõ ſꝫm ſe eſtiat alterꝫ. nõ eni põt ipe meli⁹
ſentire de aliquo ꝙ̃ ſentit de ſeipſo. Ecce forni=
carius neminẽ eſtimat eſſe caſtũ. Caſtus nõ fa
cile ſuſpicat̃ de fornicatione. Supbus nemine3
putat humilẽ. Humilis neminẽ credit ſupbum
⁊ ſic de alijs. Eſt ergo cã quare via virtutis et
penitentie ⁊ ſancte religionis putat̃ laborioſa
⁊ difficilis. ipſa in experientia ⁊ ignorantia. Et
ꝙ homo. id eſt anima paralogiſat̃ a ſeipa ſunt
eni multi quibus in quadrageſima p̄cedẽti cõfi
tentib⁹ ẽ penitẽtia iniũcta ſalutaris vt videlic3
amodo teneãt vias v̾tutũ. ſ. hũilitatis. largita=
tis ⁊c̃. Sꝫ q2 ignorãt ꝑfectũ ipſarũ ideo decli=
nat ad priores. Quib⁹ dicit Hiere. vj. State ſu
per vias. ſ. v̾tutis. videte ⁊ interrogate de ſemi
tis antiqꝭ q̃ ſit via bona. ⁊ ãbulate in ea. ⁊ iue=
niet̃ requiẽ aĩab⁹ v̾ris. ad quã nos ꝑducat ⁊c̃.

Feria ſecunda paſce.

Mane nobiſcum

dñe. qñ adueſpaſcit. ⁊ iclinata ẽ iã di=
es Luc. xxiiij. Experiẽtia docet. ⁊ ſic ẽ qñ ĩfirm⁹
h3 circa ſe medicũ bonũ ⁊ fidelẽ tũc ĩfirmitas
ſua aliqñtulũ mitigat̃. Et volente igit̃ recedere
medico. rogat ipſu3 vt dignet̃ manere. Et hui⁹
mitigatiõis ĩfirmitatꝭ cã ẽ duplex. Vna ẽ medi
ci cũ infirmo ꝯfabulatio. de q̃ dicit Philaret⁹
ĩ tractatu d̾ criſi. Cõfabulatio q̃dẽ lãguẽtꝭ vna

cū medico morbuꝫ vt frequenť mitigatꝰ ipmqꝫ
languentē ſtabilit ⁊ ꝯſeruat. Alia ē infirmi ſup
ſanitate fortis imaginatio. Nā cū medicꝰ pñs
ē infirmꝰ profunde de ſanitate imaginať. de q̄
dicit pħs i.pblematibꝰ. Id ſup quo q̄s ſperās
aut timēs profunde imaginatus fuerit hoc ip=
ſum vt frequēter accidit ⁊ cōtingit. Sicut reci=
tat Auicenna de lepra. Quí lepram incidit ex
valida imaginatione quam fecerat de leproſis
Et Ipocras in libro epithumorum ait. Colum
be ex domo depicta quā inhabitant. pullos va
rij coloris generant ⁊ educant. Et auerrois di
cit. Qui ſcandens in altum imaginatus fuerit
citius ipſe cadit. Eodem modo infirmus ob p̄=
ſentiam ⁊ conſolationē medici futurā ſibi ſpe=
rans ſanitatem citius cōualeſcit. Moralitˀ p i=
firmū intellige peccatorē. de quorum numero
olim fuit dauid. q̄ ait pš. vj. Miſerere mei dñe
qm̄ infirmus ſum ⁊c̄. Sed per medicum ſubau
di cōfeſſorem qui eſt medicus animaꝝ. cū quo
ſi peccator in ꝯfeſſione locutus fuerit. ⁊ ex ve=
ro ⁊ profundo cordis infirmitatem ſuam ſpūa
lem detexerit. de infirmitate ſua cōualeſcit. Si
cut ſperať de multis. ⁊ vt confido de omnibꝰ q̄
hoc tempe quadrageſime p̄terito loquēdo cuꝫ
ſuis ꝯfeſſoribus peccata confitēdo. ſunt ꝯſecu
ti ſanitatē. Quia dicit Augꝰ. in epl̄a. ad Uolu=
ſianū. Uera ſiquidē ⁊ ex corde facta confeſſio
ſanitatem infert aut vitam languido ⁊ infirmo
Spiritualiter autem per medicū intellige chri=
ſtum qui de ſeipſo dicit Matth. ix. Non ē opꝰ
valentibus medicus. ſed male habentibꝰ. Iſte
medicus venit veraciter in ſui venerabili ſacra
mento ad infirmum hominem loquēs ſpiritua
liter. De qua locutione dicit pš. Audiam quid
loquatur in me dominus deꝰ. ⁊ ỹe beatꝰ ē hō q̄
audit locutionē dñi. q2 ipe loquiť hoi pacē hor
tando ad humilitatē. caſtitatē. ⁊ ceteras virtu
tes. ex q̄bꝰ hō in aia cōualeſcit. ideo debēt ho=
mines deuoti xp̄m bonū ⁊ fidelē medicū roga=
re. vt apud eos digneť diutiꝰ pmanere dicētes
cū duobꝰ diſcipˡ in emaus eūtibꝰ. Mane nobi=
ſcū dñe. In quo v̄bo tria breuiť tanguntˀ. Prio
deuota xp̄i exhortatio. ibi. Mane nobiſcū. Se
cundo feſtina mortis appropinq̄tio. ibi. quoni
am adueſpaſcit. Tertio oim̄ ſtatuū declinatio.
B ibi. ⁊ inclinata ē. Quātū ad primū poniť deuo=
ta xp̄i exhortatio videlicet ad manēdū cū dici=
tur. Mane nobiſcū dñe. Sicūt naturales hō q̄
vult ſecū apes retinere debet aliq̄ facere ⁊ ali=
qua remouere illa debet facere. ſ. flores circa
aluearia plātare. ⁊ mel apibus dimittere. ⁊ de
his q̄d moraliter ſignificēt dixi in ope de ſcīs
feria ſcd̄a reſurrectiōis. fer. ij. Mane nobiſcuꝫ
dñe. vbi habes. Qui vult virgineū apē chriſtū
apud ſe tenere debet plantare in cor ſuū i quo
chriſtꝰ manet roſas dilectiōis. abſinthеū paſſi
onis. rutā orōnis. violā feſtinationis. ⁊ oliuaꝫ
pacificationis ⁊c̄. Et quia ibideꝫ de iſtis poſui
ideo ad preſens ponere pretermitto. Sed illa
debet remouere. Sicut habetur ex libro Pal=
ladij. Primum eſt ventus q̄ maxime nocet api
bus. Ideo debent aluearia nō longe poni a do
mibus vel in ortis parte ſecreta. Et a ventis re
mota. ita ꝙ ventis frigidioribus altus paries
reſiſtat. Moraliter per ventum vno modo in=
tellige ſuperbiam vel elationem. Sed per alue=
aria corda humana. in quibus ſi ſint mūda ha
bitat virginea apis chriſtus ieſus ſolus. Quia
dicit Genaſius in diffinitionibus eccleſiaſtico
rum dogmatum. libro. ij. Illabi autem mēti il=
li. ſcilicet pure ſoli. huic eſt poſſibile qui crea=
uit. Qui vult ergo chriſtū apud ſe tenere debet
ventum ſuperbie ab alueario cordis remouere
Eſt ergo notādum ſicut quattuor ſunt vēti p̄n C
cipales. ſ. orientalis meridionalis. occidentaľ
⁊ ſeptētrionalis. Sic etiā ſunt q̄tuor venti ſeu
ſpecies ſupbi ſm̄ Grego. xxiij. moraľ. Prima ē
eſtimare bonū qd̄ habet a ſeipſo habere. Scd̄a
eſtimare ſe deſup cū ſuis meritꝭ accepiſſe. Ter=
tia iactare ſe habere quod non habet. Quarta
deſpectis ceteris ſingulariter ſe velle videri.
His oibus ventis debet hō murū altū humili=
tatis apponere. quia hūilitas eſt locꝰ dei i quo
libenter requieſcit. Iuxta illud Eſa. lxvj. Sup
quē requieſcit ſpūs meus niſi ſup humilē. Alio
modo p ventū itellige diabolicā tēptationē. q2
diabolus p̄ncipaliter hoc ſacro tpe paſcali iſi=
diať ſuis tēptatiōibꝰ nr̄is bonis q̄ fecimꝰ in q̄=
drageſima opibꝰ. vt ea deſtruat. ⁊ xp̄m queꝫ in
ſacratiſſimo ſacramento ſuo accepimꝰ a corde
nr̄o expellat. Q2 dič btūs Augꝰ. Bonis opibꝰ
iſidianť vt peant. Ideo apponenda ē firma al=
titudo parietis. i. fortis cuſtodia humilitatis.
Quia hūilitas ſola diabolicis obſiſtit tēptati=
onibꝰ. Sič patet de beato Antonio q̄ ait. Uidi
omnes laqueos inimici tenſos in terra. et īge=
miſcens dixi. Quiſputas trāſeat iſta? Et audi=
ui vocem dicentem mihi. Sola humilitas. Sis
ergo humilis vt Chriſtus tecum maneat in al=
ueario cordis. ⁊ temptationes diaboli poſſis
euadere. Secundum quod nocet apibus. et fa D
cit eas recedere ab aluearibus eſt frigus. ideo
aluearia eorum in calidiori loco ponere debe=
mus. Et vt dicit palladius. ꝙ parietes earum
debent eſſe oppoſiti ſoli. Uas etiam ipſarū de=
bet eſſe de ligno. ꝙ vim frigoris ad eas non p=
mittit. Unde inter omnia vt ipſe refert. melio=
ra ſūt aluearia de cortice ſuberis facta. vbi ha
beri poſſunt. quia nō tranſmittūt vim frigoris

aut etiam caloris. Quamuis enim apes timeant frigus. tamen non diligunt exceſſiuum calorem ſed temperatū. Unde peſſima vaſa ſunt que in hyeme gelant. ⁊ in eſtate caleſiunt. Moraliter per frigus intellige accidiam que chriſti fidelibus. qui debent eſſe ſicut apes ſolliciti ⁊ fructuoſi ſumme nocet. quia corda ipſorū vitijs replet. Quia ſicut ager ſpinas profert et tribulos ⁊ cetera inutilia. niſi vtilibus ſeminatus fuerit. Sic homo ſpinas ⁊ tribulos vitiorū germinat que chriſtum repellit niſi vtilibus occupationibus ſe repleat. Ideo dicit Fulgentius. iiij. libro mitologiarum. Fugantur angeli. irritatur deꝰ. ſubtrahitur dei munꝰ. dū animus humanus accidioſus ad celeſtia fuerit et infirmus. Ideo debet homo ad locum calidū redire orationis. ⁊ ad ſecretū ꝯtemplatiōis et actiōis bone. vbi feruor ſpūs excitatur. ⁊ diabolus effugat̄. Quia dicit Augꝰ. Nō facile capitur a tēptatione q̄ bono vacat exercitio. Hō in vitaſpatrum dixerunt ſeniores. operantem monachū demone vno pulſari. Ociosum vero innumeris ſpiritibus deuaſtari. Tertiū quod nocet apibus. ⁊ eas auolare facit ab alueario. eſt loci aditus. Cum enim loca aluearium frequenter adeuntur nocet apibus. Sic etiā cum aluear cordis noſtri ſepe a malis cogitatiōibꝰ frequentatur. apis v̄ginea ieſus chriſtus fugat̄. Quia dicit Grego. Ad deū mens tot greſſibus accedit. quot moribus bonis ꝓficit. Et rurſum Tot greſſibus longe fit quot malis cogitationibus decreſcit. Ideo cogitatiōes noſtre vl̄ affectus debent reſpicere xp̄m vt conſideratis laboribus ⁊ paſſionibus quas ſuſtinuit ipſe pro nobis. alleuientur labores noſtri. ⁊ nō attendie

E mur in eis. Quartū qꝺ nocet apibus ē locꝰ fetidus. vnde debent aluearia earū collocari ab omnibus que ſunt horrendi fetoris. vt ſtabulis balneis. coquinis. fuſorijs ⁊ huiuſmodi. ⁊ a fetoribus ſceni. ⁊ etiam non debent poni in loco vbi reſonat echo. qui ſcꝫ ad humanā vocē falſa imitatione reſpōdet. Sic boni hoīes chriſtiani qui chriſtū virgineū apem in aluearío cordis poſuerunt. debent ſe a conſortijs ⁊ a familiaribus ꝑſonarum corruptarū ⁊ infamatarū remouere. vt videlicet eos in malo nō ſequant̄ Ideo dicit Seneca in ep̄la ad lucillū. Cum illis cōuerſari debes qui te meliorē facturi ſunt. Illos autem dimitte quos tu meliores facere non poteris. Et ratio eſt q̄re ſe debēt a conſortijs malorū remouere. ne videlicet eorū fetore id ē. īfami ⁊ corrupta cōuerſatiōe vel ipſi in cōſciētia vel in fama ledant̄. Quia ait pſ. Cū ſcō ſcūs eris. ⁊ cū viro īnocente īnocēs eriſ. Et cū electo electꝰ eris. ⁊ cū ꝑuerſo ꝑuerteris. Et p̄ncipaliter ſacerdotes q̄ q̄ſi quotidie xp̄m ī ſacro ſumūt debēt ſe remouere a familiaritatibꝰ mulierum. qꝛ dicit Hiero ad occianū de vita cleri. Prima inq̄t tēptamēta clericorū ſunt frequentes mulierū acceſſus. Idē dicit. Ego iudico ſi cū viris femine habitēt nō deerit demonis temptatio. Et. xxxij. di. c. Hoſpitiolū tuū aut raro aut nunq̄ terant pedes feminarū. quia nō pōt corde toto cū deo habitare qui feminarū acceſſibus copulat̄. Idē debēt ſibi cauere a blādītoribꝰ qui ad modū echonis vnicuiq̄ deceptorie reſonant. id ē. loquit̄ iuxta verbū ſuū. i. ꝑut credunt ei placere. qꝛ tales decipiunt audientes Eſa. iij. Popule meus q̄ btm̄ te dicūt. ſ. tibi blandiendo te decipiunt. Et Prouerb. iij. Qui blandis fictiſq̄ ſermonibus loquitur. rete expandit ꝓximo ſuo. Ideo dixit pſ. Oleū autem peccatoris nō īpinguet caput meū. Sup quo dicit Augꝰ. Oleū ē falſa laus adulatoris. que mētes a rigore emollit. Quintum qꝺ nocet api F
bus ē fumꝰ cancri aduſti. Quid eni ꝑ cancrum aduſtū niſi mūdꝰ accipiat̄ malo igne auaricie ⁊ luxurie inflāmatus. Quia. j. Joh. v. Totus mundꝰ in maligno. id eſt. in malo igne concupiſcentie poſitus eſt. Cancer etiā lune mutabilitatem ſequit̄. qꝛ ſm̄ detrimentum vel augmentum lune repletionem ⁊ vacuitatē patitur. Et ſimiliter ipſe mundus ſm̄ fortune volubilitatē mutat̄. Quia. j. Joh. ij. Ecce mundus trāſit et concupiſcentia eius. Et quidam metriſta dicit Ludus fortune variat̄ velut orbita lune. Huiꝰ ergo cancri fumꝰ tūc ad apes ꝑtingit qn̄ vl̄ mūdi affectus vl̄ terrene occupatiōis actꝰ bonos homines īuoluit. ⁊ īuoluendo eos ſpūaliter occidit. cū chriſtꝰ qui ē vita animarū ab eis recedit. Ideo exhortat̄ beatus Johānes. j. Joh. ij. Nolite diligere mundum neq̄ ea que in mundo ſunt. Sextum quod nocet apibus eſt quorūdā florū vel herbarū ſuccus ſicut ſunt titinallus. elleborus. caſſia. cucumer. agreſtis ⁊ ſiliquarū amaritudo impedit dulcedinē mellis. Ideo debēt ab aluearibus penitꝰ remoueri. ⁊ debēt poni iuxta arbores vl̄ herbas quibꝰ amaritudo nulla r̄ndet ī flore vel ī ſucco. q̄d aūt moralit̄ amarꝰ herbarū ſuccꝰ ſignat niſi voluptatū ⁊ libidinis actꝰ plenos amaritudinibꝰ. Iuxta illud Prouerb. v. Fauꝰ diſtillās labia mulieris meretricis. ⁊ nitidius oleo guttur eiꝰ. nouiſſima aūt illiꝰ amara ſunt q̄ſi abſintheū. In quo oſtendere voluit Salomō q̄ voluptas carnalis que hic intelligit̄ ꝑ mulierem. vt inq̄t Paſcaſius. licet in ꝓncipio vel in medio. i. cogitatu vel actu habent delectationē. ī fine tñ relinquūt amaritudinē. Quū īcipit a melle. procedit ad oleū. ⁊ terminat̄ ad abſintheum. Hic ergo ē

ſuccus amarus. ſcʒ luxurie fructus. quem vir=
ginea apis xp̄s multū abhorret. Qꝛ ſm Berñ.
Delicata eſt diuina conſolatio. ⁊ nō dat admit
tentibus alienā. Hic propter breuitatem potes
G cōcludere. ſi alias videris expedire. ¶ Quan
tum ad ſcd̄m ponit feſtina mortis appropinq̄=
tio cum dicit. Quoniam aduesparcit. q. d. finis
vite hominis vel etiā mūdi appropinquat. Nā
veſper. idē ē. vno modo quod finis vite. Iuxta
illud Eſa. xxxviij. De mane vſqꝫ ad veſpaꝫ fini
es me. q. d. q̄ dediſti mihi initiū vt eſſem. dabis
etiā vite terminū p morte. Alio modo idē ē q̄d
finis mundi. Iuxta illud pſ. Conuertent ad ve=
ſperā. ſ. iudei q̄ in fine mūdi veniūt ad fidem et
ſic aduesperaſcit quia finis vite. ſ. mors prope
eſt. ⁊ cōtinue ad mortem currit. Ideo vita nr̄a
compatur multis rebus. Sed nunq̄ vel raro
alicui rei pmanenti vel ſtabili. ſed ſemp rebus
tranſitorijs vel caducis. Compat enim aliqñ
herbe vl̄ flori. quādoqꝫ nubi. qñqꝫ rori qñqꝫ ho
ſpiti. qñqꝫ curſori. Hec omnia ſunt tranſitoria.
momentanea ⁊ caduca. vt dicit Holcot ſup li.
Sap. lectōe. xvj. Primo igit ⁊ ſcd̄o herbe ⁊ flo
ri compat. pſ. lxxxix. Mane ſicut herba tran=
ſeat. mane floreat. ⁊ tranſeat veſpe decidat in=
duret ⁊ areſcat. ſm glo. pſ. Uitam humanam
in tria tempora diuidit. In puericiam. adole=
ſcentiam ⁊ ſenectutem. Tempore puericie cō=
paratur herbe nondum florenti. In adoleſcen
tia comparatur herbe florenti. Unde tunc dici
tur de homine q̄ eſt in floribus ſuis. Et ꝓpter
duplices etates primas dicit bis mane. Terti
um vo tempus quod eſt ſenectus vocat veſpe.
Dicit ergo mane. i. in puericia. tranſeat mane
id ē. in adoleſcētia floreat ⁊ tranſeat. ſ. de hoc
mūdo. qꝛ ſcʒ tam pueri q̄ adoleſcētes moriunt
Sed veſpe. i. in ſenectute. decidat per infirmi=
tatem. ⁊ induret p mortē. ⁊ areſcat p reſolutio
H nem ī puluerem ¶ Tertio compatur vita noſtra
nubi. Iuxta illud Sap. ij. Trāſeat vita noſtra
ſicut veſtigium nubis. ⁊ ſicut nebula diſſoluet.
Et Job. vij. Sicut nubes pertranſijt ⁊ cōſumi
tur. ſic qui deſcendit ad infernum non aſcendit
Sicut enī nubes ſm naturales de inferiorib⁹
eleuantur calore celeſti. et aſcendit volatqꝫ in
altum ad temp⁹. et qñ ē in ſua altitudine circū
fertur ⁊ agitat cōtinue ſine quiete. ⁊ tandē ite=
rato reſoluta in terrā deſcēdit. Ita hoīes in vi
ta preſenti oriunt. de terra eleuant ad dignita=
tes ⁊ honores. vbi circumagitant ⁊ inquietan=
tur. de dignitatibus decidunt. ⁊ conuertuntur
in terrā. Iuxta illud Job. iij. Abſtulit q̄ſi ven=
tus deſideriū meū. ⁊ velut nubes ptranſijt glo
ria mea ⁊ ſalus mea. Quod aūt in nullo gradu
in nulloqꝫ ſtatu vel dignitate eſt quies pfecta.

pulchre declarat Boeti⁹ in de conſo. phie li. ij.
pſa. iiij. Quis inq̄t eſt tā cōpoſite felicitatis vt
nō ex aliqua pte cū ſtat⁹ ſui qualitate rixetur.
Anxia enī ē res humanorū cōditio bonorū. Et
que vel nunq̄ tota pueniat. vel nunq̄ in perpe
tuo ſubſiſtat. huic cenſus exuberat. ſʒ ē pudo=
ri degener ſanguis. Hunc enī nobilitas notum
facit. ſed anguſtia rei familiaris incluſus. mal=
let eſſe ignotus. Ille vtroqꝫ. ſcʒ tā cenſu q̄ no=
bilitate circūfluus. id eſt. circūdatus vitā celi=
bem deflet. i. vitā caſtā. Ille nuptijs felix. ſʒ or=
batus liberis. alieno cenſum nutrit heredi. Ali
us prole letat⁹. filij filieue delictis meſtus illa=
chrymat. Idcirco nemo facile cum fortune ſue
cōditiōe cōcordat. Ineſt enī ſingulis quod in=
expertus neſciat. aut quod expertus abhorre=
ſcat. hec ille. ¶ Quarto comparatur vita no= I
ſtra rori Oſee. vj. Uita noſtra quaſi nubes ma
tutina. ⁊ ſicut ros mane tranſiens. Et Sap. xj.
Compatur gutte roris q̄ ante lucanū deſcēdit
in terrā. vbi glo. dicit. Ros antelucan⁹ ē ros ī
matutino generat⁹ añ ortū ſolis. Et talis ros
oriente ſole ſtatim exiccat. et a terra abſorbet
Et dicit Ariſtotel. ij. metheoroꝝ q̄ pmanētia
roris eſt niſi vnius diei. Sic ē de vita noſtra.
¶ Quinto compatur vita noſtra hoſpiti. Ecci
xxix. Trāſi hoſpes ⁊ orna menſam. ⁊ q̄ in ma=
nu habes ciba ceteros. Quilibet enim noſtruꝫ
ſtat in vita iſta ſic in hoſpitio non ſic in domo.
Ideo dic Tulius de ſenectute. Sapiēs ex hac
vita diſcedit tanq̄ ex hoſpitio. non ex domo.
Cōmorandi enī diuerſoriū natura dedit nobis
nō habitandi locum. receptus in hoſpitio vſuꝫ
habet dom⁹. lecti. vaſorū. ⁊ hmōi. ſʒ nō domi=
nium. nihil enim ſecū aufert. ſʒ emit libere ⁊ ex=
pendit. Et ſic in fine de oībus computare tene
tur. Sic eſt de nobis. in vita iſta ſum⁹ in hoſpi=
tio hui⁹ mūdi. vſum mundanorum habere poſ
ſumus. ſed nihil aſportare nobiſcum in morte.
Iuxta illud Job. xxvij. Diues cū dormierit ni
hil ſecum aufert. Unde mundus ſimilis eſt bu=
ſardi. de quo ferunt fabule. q̄ homines recipe
ſolebat hoſpitio ſub ſpecie pietatis. Sʒ poſtea
explorata oportunitate. occidebat eos. Iſto
modo mundus ſub ſpecie fauoris ⁊ amicitie ad
mittit ⁊ aduocat ad diuitias. dignitates. ⁊ ho=
nores. vt per gulas. libidines. ⁊ concupiſcenti
as occidat ¶ Item mundus eſt quaſi hoſpitator K
qui quotidie nouos hoīes recipit. ⁊ receptos a
domo emittit. Quia generatio pterit. ⁊ genera
tio aduenit Eccſ. j. Et talis hoſpitator multa
facit. Primo vſum domus ⁊ vtenſiliū ſuorū cō=
cedit hoſpitibus. ſed nō dominiū. ita ⁊ mund⁹
vt etiam patuit ſupra vtēſilia mūdanorū cōce=
dit hoībus. ſʒ nihil pmittit ſecū aſportare ſʒ cū

quibus intrauit cum illis ⁊ exibit. Juxta illud
Eccs.v. Sicut egreſſus ē nudus de vtero ma=
tris ſue. ſic reuertetᷣ. ⁊ nihil auferet ſecū de la=
boꝛe ſuo. miſerabilis pꝛoꝛſus infirmitas. quo=
modo venit ſic reuertetur. Et .j. Timo. vj. Ni=
hil intulimus in hunc mundum. haud dubium
quia nec auferre poſſumus. Secundo idem ſuc
ceſſiue vendit diuerſis. Mundat enim camerā
⁊ hoſpites denudat. vt hoſpites emant ſtrami
na. aut paleas. ⁊ cum receſſerint. cameram ite
rato mundat. vt illas palleas alij denuo emāt
Et hoc pſertim eſt apud gallicos. Et ſic mūdꝰ
eandem dignitatem idem manerium. idem offi
cium ſucceſſiue vendit diuerſis. Tertio hoſpi=
tatoꝛ non permittit hoſpitem emere melioꝛa ex
tra hoſpitium ſuum. Unde licet ſit vinum meli=
us. meliores hauene. ⁊ melioꝛ panis ī hoſpitio
vicino ꝙ̄ ibi. non licet hoſpitato illa compara=
re. ſcilicet poſtꝙ̄ hoſpitium ſuum acceperit ꝗc
quid neceſſariuum eſt ab hoſpite ſuo emit. Sic
mundus nō permittit gaudium celi emere. nec
delitias extra mundū exeuntes. licet ſint me=
lioꝛes quā ipſe habeat. Non enim vult lex mun
di ꝙ homo largiatur elemoſynas. Sed ꝙ ex=
pendat circa delitias. et circa pompas. Unde
Gregꝰ. xiiij. moꝛalium. capi. xiij. Deſiderium
celeſtium neſciunt. qui coꝛ in voluptatibus ter
renis defigunt. Quarto hoſpitatoꝛ pulchꝛum
vultum oſtendit. Juxta illud moꝛalis. Hoſpiti
bus letum debes oſtendere vultum. Et obedi=
enter omnia deſeruit. Sed in fine ſtrictiſſime
computum exigit. Sic facit mundus homini
quem intendit decipere. Optimum enim ei vul
tum oſtendit. ſicut Chꝛiſto fecit Judas quan=
do eum tradidit. Ideo dicit Auguſtinus in epi
ſtola. lxviij. ad Dioſcoꝛum. Mundus enim pe
riculoſioꝛ eſt blandis ꝙ̄ moleſtis. magis cauē=
dus cum ſe allicit diligi ꝙ̄ cum ſe ammonet co
gitꝗ contemni. Hec ille. Seruit igitur homini
ad nutum. dat ſanitatem diuitias ⁊ amicitias
Sed in fine ſtrictiſſimum computum exigit de
expenſis. Unde Auguſtinus libꝛo confeſſio.
Amatoꝛes mundi cuius rei gratia militatis.
maioꝛ non poterit eſſe ſpes veſtra in mundo ꝙ̄
vt amici ſitis. ſcilicet mundi. Ibi quid niſi fra=
gile. plenum periculis. per quod periculum ve
nitur ad maius periculum. Pereant hec om=
nia. dimittamus hec vana et inania. et confera
mus nos ad ſolam acquiſitionem eoꝛum que
finem non habēt. Uita eni hec miſera eſt mors
incerta ſubito ſurrepit. et poſt hec negligentie
ſupplicia luenda ſunt. Quinto hoſpitatoꝛ rece
dentem hoſpitem et non reuertentē ſeu reuer
ſurum obliuioni perpetue tradit. Sic et mun=
dus hominem per moꝛtem recedentem perpe=
tue obliuiſcitur. Eccl. xj. Malicia vnius hoꝛe
obliuionem facit luxurie maxime. ⁊ in fine ho=
minis denudatio operū illius. Sap. ij. Nomen
veſtrum obliuionem accipiet ⁊ nemo habebit
memoꝛiā operū noſtroꝛū. Sexto compatur vi= L
ta noſtra curſoꝛi. Job. ix. Dies mei velotioꝛes
fuerunt curſoꝛe. tranſierunt ⁊ non viderunt bo
num. Ex his iam elicitur ꝙ homines continuo
tendunt ad moꝛtem. et domus ac palatia de=
ſerta dimittunt. Ideo Ariſtoteles in poetria
adducit fabulam cuiuſdam poete. quoddā pa=
latium deſertum deploꝛantis ī his verbis. Do
mus egregia cōpungoꝛ ad lachꝛymas tuā in=
tuens ſolitudinem. Et illa contremuit compaſ
ſa mihi pꝛopter lachꝛymarū multitudinē. vbi
inquit queſo ſunt qui quondam te inhabitaue=
runt. ⁊ iocundam vitam cum ſecuritate ⁊ tem=
poꝛis amenitate duxerunt. At inquit illa. Tem
poꝛales exiſtentes cum tempoꝛe tranſierunt. ⁊
me quoꝗ ſub ſoꝛte tpis trāſitoꝛiam dimiſerūt.
Res nempe nec ſtabiles ſunt. que cū fluxu tem
poꝛis fluxibiles fluunt. Hec reſponſio huiꝰ pa=
latij concoꝛdat reſponſioni. j. Joh. ij. Mūdus
trāſit ⁊ cōcupiſcētia eius. Quod exponēs Au=
guſtinꝰ dicit. Ecce inqͭt mundus tranſit et con=
cupiſcentia eius. quid vis ergo amare tpalia. ⁊
tranſire cum tpe. An chꝛiſtum amare ⁊ inetnū
viuere. Rerum tempoꝛalium fluuius trāſit. ſed
tñ iuxta fluuium nata eſt arboꝛ dñs ieſus. Ju=
xta illud. pš. Et erit tanꝙ̄ lignum qđ plātatū
eſt ſecꝰ decurſus aquarū. Raperis ī pꝛeceps te
ne lignum. voluit te amoꝛ mundi. tene chꝛiſtū
Quid ſi amatis iſtam miſeriam fluidamꝗ vitā
vbi cum tanto laboꝛe viuitis. Quanto magis
amare debetis illam vitam eternam. vbi nullū
doloꝛem ſuſtinebitis. vulpecula tranſitura gla
ciem. apponit aurē ad glaciē. Et ſi audit aquā
currentem ⁊ fluentem foꝛtiter ſub glacie. nullo
modo confidit de illa glacie. quia eſt nimis te=
nuis ad ſuppoꝛtandum eam. Iſta cautela debe
mus nos vti. Gloꝛia mundi eſt quaſi quedam
pulchꝛa et ſplendens glacies. quia delectabile
ē honoꝛari ab hominibus. paſci. potari. ⁊ veſti
ri delicate. ⁊ habere magnam familiam cui poſ
ſint imperare. Sed cauendum eſt quia iſta gla=
cies eſt valde fragilis. auſculta diligenter. ⁊ au
dies murmur aquarum tranſeuntium ſub iſta
glacie. Apoc. xvij. Aque multe populi multi.
Aduertas et audias quia modo tranſit vnus
rex in moꝛtem. modo vnus comes. modo vnꝰ
epiſcopus. modo vnus miles. ⁊ ſic de alijs mul
tis. ⁊ ideo de iſta glacie mundane gloꝛie non ē
confitendum. quia dicit Rabanus in legenda
de omnibus ſanctis. Tranſeunt cuncta que tē=
poꝛaliter feſtiue celebꝛantᷣ. Sed diceret quis

ex quo antiqui patres tā diu vixerūt.ſ.ccc.an=
nis.⁊ nongentis annis. Matuſalem nongētis
⁊.lxix.annis. Geñ.v. Quare ergo vita moder
norum hominum tam cito adueſperaſcit.i.ad
mortē feſtinat. Ad hoc dicunt doctores ꝙ cau
ſa huius eſt potiſſima hominum malicia. Quia
viri ſanguinum ⁊ doloſi non dimidiabunt dies
ſuos. Et de his dicitur Sap.iij. Si celerius de
functi fuerint non habebūt ſpem ſcilicet ſalua=
tionis. Si autem boni cito de hac vita ſumun=
tur. hoc ideo fit ne per maliciam immutaren=
tur. Iuxta illud Sap.iiij. Placens deo factus
eſt dilectus ⁊ viuens inter peccatores tranſla=
tus eſt.raptus eſt ne malicia immutaret intel=
lectum eius.aut ne fictio deciperet animaꝫ ipſi
us. De his dicitur Sap.iiij. Iuſtus ſi morte ꝑ
occupatus fuerit in refrigerio erit.quaſi dice=
ret. Iuſtus iuſticia generali.id eſt.virtuoſus ſi
preoccupatus fuerit morte.id eſt.ante maturā
etatem mortuus fuerit.i.in iuuētute vel media
etate.nihilominus i refrigerio erit. Et dic̄ Hol
cot.lectione.cxlvij.⁊ ponit exemplum de quo=
dam viro ſancto ⁊ litterato qui mortuus inuen=
tus fuit.ſedens inter libros ſuos in cathedra
ſua.⁊ habens in gremio ſuo librum apertum.
Cumqꝫ alij compatientes aduenirent. ⁊ multū
de tam ſubita morte triſtarentur. Conſideran=
tes diligenter inuenerunt manum ſuam ſup li=
brum iacentem.⁊ indicem extenſum ſuper hec
verba. Iuſtus ſi morte preoccupatus fuerit ⁊c̄
Ideo dicit metriſta. Mors hois ſubita quam
preceſſit bona vita. Non minuit merita ſi moria
tur ita. Si autem volueris habere alias ratio=
nes feſtine mortis hominum modernorum.vi=
de rationes tam longe vite patꝝ antiquorū.et
per oppoſitum inuenies. quare tam cito nunc
homines moriuntur. Sunt autem quinqꝫ cau=
ſe ⁊ rationes longe vite antiquorum quas po=
nit Nicolaus de lira ſuper Geñ.v. Prima fuit
ex bonitate complexionis primorū parētū. Fu
erūt eni a deo immediate formati. ⁊ ſic optime
cōplexionati.ſicqꝫ ad longiorē vitam diſpoſiti
Secunda qꝛ tꝑate vixerunt. Tertia ex bonita=
te nutrimēti.quia ante diluuium terrenaſcētia
fuerūt meliora ꝙ̄ poſt.qꝛ diluuium fuit pro ma
iori parte ex aquis maris. Unde Geñ.vij. Ru=
pti ſunt fontes abyſſi. Et aque ille inducunt ſte
rilitatem.⁊ ſic redduntur terrenaſcentia peio=
ra.ex quibus breuiatur vita. Quarta ex bono
aſpectu ſiderum ſuper illam regionem in qua
manebant.quia aſpectus multum facit ad lon=
gam vitā. Quinta vt per longā vitaꝫ hominum
cito multiplicaretur genus humanum. Sed di
ceret aliqs .nunquid mors inflicta ſit pena pro
peccatis primi parentis. Ad hoc dicunt docto

res ꝙ ſic. Natura eni humana creata fuit cum
dono originalis iuſticie.ꝑ qd aīa habuit perfe=
ctum dominium ſuꝑ corp⁹.ꝓpterea potuit cor
pus viuificare ⁊ regere ſine leſiōe.vel quacūqꝫ
infirmitate.⁊ ideo habuit potentiā nō morien=
di. Iſtud aūt dominiū fuiſſet datū ſibi ꝓ ſe ⁊ ſu
is.ꝙ̄diu fuiſſent deo ſubiecti. Quando aūt pec
cauit.iſtud dominiū merito ꝑdidit.⁊ ideo cor=
pore deſerente voluntarie deum creatorē ſuuꝫ
ſic̄ diffuſe declarat ſcūs Aug⁹.li.xiij.de ci.dei
⁊ in multis exemplis. Et ſic de facultate moriē
di incidit libere pro ſe ⁊ ꝓ ſuis neceſſitatē mori
endi. Ideo dicendum ꝙ mors eſt homini natu
ralis.⁊ cū pena inflicta.ſicut dn̄s daret ſuo ſer
uo originalē libertatem.⁊ poſtea ꝓpter ingra=
titudinem ꝓuaret eū ſua libertate.tūc ſeruitus
foret iſti naturalis ⁊ penalis. Ideo dicit Aug⁹
xiij.de ciui.dei.c.xv. Conſtat inter catholicā fi=
dem cenſentes ipſam nob morte corpis nō leg
ge nature.quia nullā mortē de⁹ hoi fecit.meri=
to inflicta ē ꝓ pctis qn̄ pctm̄ vindicans de⁹. di
xit hoi in quo tūc oēs eram⁹. Terra es ⁊ in ter
ram ibis.hec Aug⁹. Sed ꝯtra hoc poſſit aliqs
ſic arguere. Oē cōpoſitū ex cōtrarijs naturali
ter diſſoluitur.corp⁹ humanū ē hmōi.qꝛ ex qt=
tuor elementis ꝯtrarijs ⁊c̄.ꝓterea moriunt̄ be
ſtie q nunꝙ̄ peccauerūt.ergo ſimilit̄ hoies.qꝛ
equalis cōditionis vident̄ in cōpoſitione ⁊ cō=
plexione ergo in reſolutione. Preterea q̄ rōne
mors fuiſſet inflicta ꝓ ꝑmo pctō tanꝙ̄ pena iu
ſta eadē rōne debet modo īfligi ꝓ quocūqꝫ pec=
cato mortali.⁊ ſic deberet hō ꝙ̄ cito peccaret
mori. Ad qd dicendū ꝙ licet hō ſit cōpoſit⁹ ex
cōtrarijs.tn̄ ꝓpter donū ſuꝑadditū nature cō=
ſeruat⁹ fuiſſet a morte.vn̄ verꝫ ē ꝙ oē cōpoſitū
ex ꝯtrarijs corrūpit̄ naturalit̄.tn̄ fit icorrupti
bile ꝓpt̄ donū ſuꝑadditū ſic̄ fit p⁹ reſurrectio=
nē. Sꝫ de beſtijs dic ꝙ nūꝙ̄ illō donū habuert
ſic̄ nec eaꝝ vnꝙ̄ potuert dona obedire. ⁊ ideo
i eis nō ē mors pene.ſꝫ nature. In hoie aūt li=
cet natura in ſe ꝯſiderata ſit mortalis. habuit
tn̄ donū quo morte carere potuiſſet. Ideo nob
ē pena quod in eis eſt natura. Hic conclude nē
populus aggrauet. Quantum ad tertiū ponit̄
in ꝑdicto verbo omniū mūdi ſtatuū declinatio
cū cōcludit̄. Et inclinata eſt iam dies. Ubi per
diem quilibet hō ſanguine xpi redemptus intel
ligitur. Quod patet per Iob.iij.c.vbi legit̄ de
angelo apoſtata dicēs. Nō cōputet̄ in diebus
anni.q.d.non pertingit ad veniam cum redem
ptis hominibus apoſtata angel⁹. Iſti inꝙ̄ di=
es ſpūales redempti.videlicet homines. incli=
nati ſunt iam de bono in malū. de malo in pei⁹
et de peiore heu iam in peſſimum . Sicut ⁊ hoc
conqueritur Dauid pſ.xiij. Omnes declina=

nerūt ſimul inutiles facti ſunt. nō eſt qui faciat
bonum. non eſt vſqȝ ad vnum. id eſt. valde pau
cos. Primo ergo vide de ſtatu ſpūalium prela
torum qualiter eſt inclinatus. nam ante tpa p̄=
terita erant prelati ſimiles aquilis de qb⁹ dicit̄
in li. xij. ꝓprietatū ſeu rerū. ꝙ habēt pedes de=
xtros maiores ſiniſtris. diligenter pullos ſu=
os nutriūt. imo corp⁹ ſuum ponūt inter eos et
ſagittarium ad defendendum eos. Capta etiā
preda ita ſunt liberales ꝙ etiam auibus aſſiſtē
tib⁹ curialiter impartiunt. Quid moraliter ꝑ
duos pedes niſi affectiones primorum prelato
rum deſignantur. Unā quam habebant ad ani
mas ſibi cōmiſſas. Aliam quā habebāt ad red=
ditus. ad decimas. que eſt pes ſiniſter. Zel⁹ ta
men animarū qui eſt pes dexter longe fuit ma=
ior. nam multo magis intendebant ſaluti ſibi
cōmiſſarum animarum ꝙ̄ congregationib⁹ ſi=
bi appropriatarū decimarū. ſicut ſcūs Amb.
tm̄ dilexit aīas ſubditorū ſuorū vt cū aliquis
lapſum ſuū cōfiteret̄. ſic amariſſime flebat ꝙ il
lum ſilit̄ flere cōpellebat. Diligenter etiā nutri
uit pullos ſuos. quia tante liberalitatis fuit ꝙ
omnia q̄ habere poterat eccleſijs ꝛ pauperib⁹
ſibi nihil retinēs tribuebat vt dicit ſua legēda.
Quidā etiā ipſorū ꝓ ſibi cōmiſſis nō ſolū ſub=
ſtantiā ſȝ etiā corp⁹ poſuerūt. ſic refert. iiij. dia
lo. Greg⁹. de epo noīe Palino q̄ cūcta q̄ habe
re poterat ab epatu captiuis largit⁹ eſt. Cūqȝ
nihil haberet qd̄ petentib⁹ captiuis daret. die
quadam vidua aduenit que filiū ſuū in captiui
tatem eſſe perhibuit. ꝛ a viro dei p̄ciū poſtula=
uit vt filium ſuum liberaret. Sed vir dei inqui
rens. ꝛ nihil apud ſe inueniens. dixit. Mulier
quid poſſum dare non habeo. Sȝ memetipſū
tolle. ꝛ filium tuum redimas. me vice illius in
ſeruitiū tradas. Qui ſecū ꝯgens ꝛ ſe ꝓ filio vi=
due in captiuitatē dedit. Ecce ꝙ tanq̄ aqla fi=
delis corp⁹ ſuū ꝓ ſubditis ſuis expoſuit atqȝ de
dit. Quidā etiā p̄morū p̄latorū ipſorū captam
predam ſue ſubſtantie ꝛ diuitiarū ſibi aſſiſtenti
bus ꝛ lōge poſitis impertiti ſunt. ſicut. b. Greg⁹.
de quo legit̄ ꝙ tante fuit largitatis. ꝙ nō ſolū
p̄ntibus. ſed etiā longe poſitis in mōte ſinai mi
niſtrabat. Et alij multi bona ſua. ſ. eccleſiaſtica
indigentibus curialiter cōdiuidebant. eorū mi
ſerias ſupportando. vt quilibet tunc temporis
dicere poſſit ſuis ſubditis Exod. xix. Uos ipſi vi
diſtis quō portauerim vos ſup alas aqlarū et
aſſūpſeri m̄. Et vnicuiqȝ potuit dicere illō pſ.
lxxvij. Pauit eos in innocentia cordis ſui. ꝛ in
intellectib⁹ manuū ſuarū deduxit eos. Sȝ heu
moderni nonnulli prelati nō dico de oīb⁹ ſiles
ſunt ſtrutionib⁹. bubonib⁹ ꝛ vulturib⁹. Et pri=
mo q̄dē ſiles ſtrutionib⁹. Strutiōes eni vt inq̄t
Magr̄. xij. li. habēt pēnas. ſȝ a terra nō volāt. ꝛ
Job. xxxix. dicit̄. Pēna ſtrutionis ſilis ē pēnis
herodij. Et dicit Greg⁹ ſup hec v̄ba ꝙ ſilitudo
hec eſt ſolū in colore. ſed nō in virtute. qꝛ pēne
ſilitudinē habēt. ſȝ volat⁹ celeritate caret. Mo
ralit̄ ꝑ pēnas vno modo intellige ſcientias q̄s
habēt p̄lati. ꝛ tn̄ ſemꝑ manēt in t̄ra. ſ. trene cō=
uerſationis. ꝛ nunq̄ volāt in altū doctrine ꝛ p̄=
dicationis cibando ſubditos ſuos cibo ſpūali.
ideo de tali ꝛ vnoquoqȝ dicit Bern̄. Rem pro=
fecto ꝓximi tenes ſi donis ſcie ꝛ eloquētie ad=
ornatus v̄bū bonū qd̄ poſſit ꝓdeſſe m̄ltis. inuti=
li atqȝ dānabili ſilētio ligas. Alio modo ꝑ pen=
nas ſubaudi m̄ltas dignitates. bn̄ficia ꝛ p̄ben=
das. q̄s m̄lti hn̄t. de quorū forte vno duo pau=
peres clerici ſuſtentari poſſent. ꝛ adhuc ſꝑ ma=
nent in t̄ra dānabilis cupiditatꝫ. quotidie taleſ
p̄bēdas augmētādo ꝛ raro vel nunq̄ ſe eleuant
ī altū cōpaſſiōis paupib⁹ ſubditꝫ ſubueniendo.
Qd̄ tn̄ ē ꝯtra illō cañois. lxxxij. di. c. eps. Eps
paupib⁹ vl̄ infirmis. q̄ debilitate faciente ſuis
manib⁹ laborare nō p̄nt victū ꝛ amictū q̄ntū
ſibi poſſibile fuerit largiat̄. nā refert Petr⁹ da=
miani. Quidā abbas valde miſicors habuit lā
pade bn̄ p̄ꝑatā. ꝛ ecce q̄dā paup ad ianuā illud
ſibi dari poſtulabat. qd̄ abbati appoſitū erat.
Mittit abbas ei itegrū piſcē. quē accipiēs paup
cū papſide cūctꝫ vidētib⁹ celū penetrabat. Se
cūdo q̄dā ſiles ſunt bubonib⁹. nā vt dic̄ mgr̄ li.
xij. ꝓpri. ꝙ bubones diligūt ecclīas ꝓpt̄ oleū.
lumē eni extinguūt. Sic vno modo realit̄ q̄dā
amāt ecclīas ꝓpt̄ pinguedinē ꝓuētuū ꝛ ānaliū
pēſionū. nō eni īterrogāt de p̄rono eccl'ie. ſȝ ma
gis de eiuſdē pinguedine ꝛ fructuoſa penſiōe.
ſȝ neſciūt hi ꝙ hec tp̄alia eccleſie ſunt ſuorū re
ctorū ſubmerſiua. Quia dicit̄ Apoc. xij. Miſit
ſerpens ex ore ſuo poſt mulierem aquam tanq̄
flumen vt eam faceret trahi a flumine. Serpēs
eſt diabolus. mulier eſt eccleſia. quā ſerpēs il=
le antiqu⁹ tp̄aliū abundantia q̄rit ſbmergere.
Alio modo q̄dā amāt ecclīas ꝓpt̄ dignitates.
nā dic̄ Bern̄. ad euge. papā. Vidēs totū eccl'ie
zelū ꝓ dignitate feruere. intuende dignitati da
tur totū. ſ̄citati nihil. Tertio h̄ moralit̄ intelli=
git̄ ꝑ eccleſiā ꝯgregatio malorū. de q̄ pſ. Odi=
ui eccleſiā malignantiū. Hāc diligunt q̄dā p̄la=
ti ſpūales ī curijs ſuis ꝓpt̄ oleū adulatiōis. de
quo dic̄ pſ. Oleū p̄ctōris nō īpin. ca. me. Hoc
oleū tunc ebibunt. quando adulationes eorum
libenter audiunt. Quod eſt cōtra illud Exod.
xxx. Hoc oleum vnctiōis ſcm̄ mihi erit in gene
rationes v̄ras. caro hoīs nō vngetur ex eo. Et
poſt pauca hō q̄cūqȝ tale cōpoſuerit ꝛ dederit
ex eo alieno exterminabitur de pplo. Oleū iſtud
eſt laus. que nūc eſt ſancta cum deo exhibetur

de illa nõ debet caro hoĩs inungi. quod tũc fit
qñ laus homini mortali adulatorie offerẽ. Con
tra illud Eccl. iiij. Ante mortẽ nõ lauda quẽq̃
ꝛ qui talem adulationẽ compoſuerit ꝛ alienum
ſcꝫ hoĩem cui laus non debeẽ laudauerit falſe.
de populo dei ꝑibit. Ideo ſanctus Paul⁹ q̃ fu-
it prelatus a deo conſtitutus. dixit. j. Theſſal.
ij. Neqꝫ eñi aliq̃ñ fuim⁹ in ſermone adulatiõis
ſicut ſcitis. neqꝫ querẽtes ab hominib⁹ gloriã.
neqꝫ a vobis neqꝫ ab alijs. Tertio aliq̃ ſunt ſi-
miles vulturibus. Vultures enim vt dicit Gre
gori⁹ ſunt aues fetide ꝛ imunde. ꝛ vt diẽ Plini
us in ſpe. na. ſunt valde impie circa pullos ſu-
os. Si eñi viderint pullos ſuos ĩpinguari. ro-
ſtro ꝛ pedibus eos ꝑcutiunt. et ſic fiãt ex dolo
re morſuum macilenti. Sic q̃dã prelati taꝫ ſecu
lares q̃ ſpirituales ſunt fetidi ꝛ immũdi ꝑ im-
mundiciam luxurie. Et tales ſunt voti fracto-
res. ꝛ populi ſcãdalizatores. Ideo diẽ Bern̄.
Ve qui ambulant in carne. deo placere nõ poſ-
ſunt. et placere preſumunt. Tales etiam ſi vi-
derint pullos. id eſt. ſubditos ſuos bonis tem-
poralibus impinguari. percutiunt eos roſtro.
quãdo eis occaſionem inueniunt verbis detra-
ctorijs. dicendo. Iſte eſt fornicator. Iſte adulẽ
hic luſor. ille potator. Et ſic per iniuſtas occa-
ſiones aut impias extorſiones in eis pinguedi
nem ſubſtantie non permittunt. Et ſi hoc ĩ per-
ſona propria non faciunt. tamen hoc in ſuis of
ficialibus ſtudent adimplere. Et de vnoquoqꝫ
tali exponitur illud Job. xxviij. Semitaꝫ igno
rat auis. nec intuitus eſt eam oculus vulturis.
Hec auis eſt chriſtus cui ſemita fuit pietas per
quam tũc ambulauit qñ famelicos pauit. Joh.
vj. Sed hanc ſemitam nõ eſt intuit⁹ oculus vul
turis. i. impij prelati qui iniuſte aufert ſubſtan-
tie pinguedinem ſuorũ pauperũ clericorũ. Ni-
hil eñi hic dico de ſubſidijs ꝛ iuribus epiſcopa
libus ad que ſacerdotes tenenẽ. vt dicĩẽ de pre
ben. ꝛ dig. c. Suſcepti. li. vj. vbi ĩhibeẽ dioceſa
nis locorũ vt ad p̄ſentationem religioſorũ nul-
lum ad aliquã eccleſiã recipiãt. niſi tm̃ ei de ꝓ-
uentibus ipſi⁹ ac eccleſie corã eis fuerit aſſigna
tum. vñ iura ep̄alia pñt ꝑſoluere. ꝛ cõgruam ſu
ſtentationem habere. q̃ð habeẽ vbi ſupra. Sed
de cẽſi. c. cũ ap̄ls diciẽ. q̃ in cã neceſſitat̄ põt a
ſuis clericis exigere ſubſidiũ moderatum. De
hoc etiã vide. xj. q. iij. ꝑ totũ. Et q̃r ſtat⁹ prela-
torũ ſpũaliũ ſic ẽ iã ad malũ inclinat⁹. Ideo le-
giẽ in annulo pte prima. Cũ petr⁹ zenonenſis
ep̄s quendam conuerſum clareuallenſem. q̃ fre
quenter rapiebaẽ in extaſi viſitaſſet. ꝛ peteret
vt ſibi aliquã viſionẽ enarraret. reſpondit. Nu
per vidi quandã dominã ſpecioſiſſimaꝫ auro ꝛ
gẽmis ornatã. que ait ad me. cũ eius excellẽtiſ-

ſimã pulchritudinem ammirarer. Que nã ſum
ego. ꝛ rñdi. videẽ mihi q̃ ſis beata v̄go. Et illa
ait. reſpice me a tergo. cũ eã a tergo reſpicerẽ.
vidi eã putridã ꝛ v̄mib⁹ ſcaturientẽ. ꝛ ait. Nũc
perpendere potes me v̄ginẽ glorioſam nõ eſſe.
nõ ſum ego virgo Maria ſed ſum mater eccl̄ia
que in primo ſtatu ap̄lis. martyrib⁹ ꝯfeſſorib⁹
ꝛ virginib⁹ fui pulcherrima ꝛ decenter ornata.
nũc a pte poſteriori. i. poſtremo tp̄e. in rectori
bus ꝛ p̄latis ſum putrida ꝛ corrupta ꝛ ignomi
nia plena ꝛ argentũ meũ verſum ẽ in ſcoriã. vt
diciẽ Iſa. j. Sꝫ hoc dictũ ẽ breuiẽ de p̄latis et
ſupiorib⁹. deinde dicã de ſacerdotib⁹ ꝛ ſimpli-
cibus ĩferiorib⁹. ꝛ p̄mo de religioſis. Pro quo
nota in p̄ncipio inſtitutiõis ordinũ fuerũt reli- S
gioſi velut ſtelle celi ſic ipſi ſanctã eccleſiã deco
rantes. ꝛ ꝯtra diabolũ ſuis ſalutiferis predica
tionib⁹ preliãtes. vt ſcũs dñic⁹ ꝛ franciſc⁹. quo
rũ ordines generale conciliũ cũ alios ordines
deĩceps ĩſtitui ꝓhibuit ꝓpẽ euidẽtẽ eccl̄ie v̄l̄is
vtilitatẽ ꝓueniẽtẽ ex eis haberet app̄batos. vt
dr̄ de religi. domi. c. religionũ diuerſitatẽ li. vj
ꝑ Grego. deciniũ in cõcilio lugdunẽſi. ideo de
talib⁹ ꝛ ml̄tis ipſoꝝ ſeq̃cib⁹ exponiẽ illud Ju-
dic. v. Stelle manentes ĩ ordine ꝛ curſu ſuo ad
uerſus ſyzarã pugnauerũt. Syzara interp̄taẽ
excluſio gaudij. ꝛ ſignificat diabolum. q̃ exclu
ſus ẽ a gaudio celi. Et ml̄tos ſua deceptiõe ab
eo hacten⁹ excluſit ꝛ excludit. Cõtra hũc illi
ſci religioſi pugnarũt. ꝛ a faucib⁹ eius multos
eruerunt. ꝛ mediantibus ipſorum animab⁹ ce-
lum ornauerunt. vt impleretur illud Eccl. xliij.
Species celi gloria ſtellaꝝ. ſed modernis p̄di-
xit dñs Matth. xxiiij. Stelle cadẽt de celo. Et
b. Johes iã hoc impletũ aſſeruit. cũ dixit Apo
cal. vj. Stelle celi ceciderũt ſup terrã Moral̄r
ꝑ celũ vno modo itelligiẽ ſcitas vite in qua de-
berent religioſi ſic ſtelle in celi firmamento lu-
cere. in omnib⁹ exẽplũ ſanctitatis prebere. ſm
exhortationẽ. b. Aug. in regl̄a. In inceſſu inq̃t
in ſtatu ꝛ habitu oib⁹ motib⁹ v̄ris nihil fiat. q̃ð
cuiuſcunqꝫ offendat aſſectum. ſed quod veſtrã
deceat ſanctitatẽ. Sup quo dicit Hugo q̃ reli-
gioſi ſic debent viuere. q̃ a nemine homine va
leant rep̄hendi. et ſubdit. Valde enim eſt incõ-
gruũ vt ipſi rep̄henſibiles viuant. quorũ ordo
exigit vt ceteris formã honeſtat̄ oñdãt. ꝛ pau-
cis interpoſitis. cũ inq̃t ſm ſñiam ap̄li oportet
nos ab his q̃ foris ſunt hr̄e teſtimoniũ. Sic de
bem⁹ viuere vt vita cõcordet cuꝫ noĩe ꝛ ꝓfeſſio
teneaẽ in ope vt ſi ſanct⁹ ſit. ſcã ſit ꝛ conuerſa-
tio. hec ille. Sed de hoc celo vite ſanctitatis ce
ciderunt iam multi licet nõ oẽs in terram. vide
licet terrene cupiditatis. q. d. Stelle cadẽt de
celo. i. monachi exibãt de clauſtro. diſcurrẽtes

ꝑ mundū,ꝓpter diuitias terrenas ꝯgregādas
vt exponit Anſ.del.li.vij.ſimilium.c.xxvij.In
hoc tñ valde errant.oīa enī deberēt hr̄e cōia.
Quia dicit̄ Act.ij.Oēs q̄ credebāt in chriſtuꝫ
erāt parit̄ ⁊ habebāt oīa cōia.ſ.in ſignū frater
nitatis.Et dic̄ Nico.de lira.ꝙ ex hoc oīs ſum-
pſit religio exordiū.i q̄ nō licet hr̄e,ꝓpria.hoc
tñ multi nō curāt.ſꝫ diabolica ſuggeſtiōe pecu-
niā cumulāt ⁊ reſeruāt.ꝓpter qḋ timendū ē ꝙ
cū anania ⁊ ſaphira qui ꝑtem de agro vendito
reſeruabāt ⁊ ꝑtē ante pedes apoſtoloꝝ pone
bant non euadūt damnationē Act.v.Quare
dicit̄ de ſtatu mona.c.Cū ad monaſteriū.ꝓhi-
bemus diſtricte ī virtute obediētie ſub obteſta-
tione diuini iudicij.ne q̄ſquis monachoꝝ pro-
prium aliquod poſſideat ſꝫ ſi q̄s aliq̄d habeat
ꝓprij.totum etiā in continēti reſignet.Et ibidē
in decretis ſuꝑ quodā dr̄.Regularis q̄ ꝓpriuꝫ
nō reſignauerit.in morte in cimiterio ſepultus
debet exhumari ſi ſine ſcādalo fieri pōt.Et di-
cit glo.ꝓ eo ꝙ in mortali pctō ē.Vñ in.iiij.dia
logoꝝ Greg⁹.legit̄ de monacho q̄ tres aure-
os de arte medicine acquiſiuit.⁊ occulte vſq3
ad extremā horā reſuauit.Qḋ cum germano
ſuo monacho eiuſdē ordinis fuiſſet patefactuꝫ
btūs Greg⁹ dixit illos aureos ſecū confodien-
dos dicēs.Pecunia tua tecū ſit in ꝑditionem.
Et ꝓhibuit ne cū fratrib⁹ haberet eccleſiaſticā
ſepulturā.Sed dicerēt hi q̄ ſunt de ordine ſan-
cti ⁊ glorioſi patris Frāciſci.Nos nō dicimur
monachi ſꝫ frēs.vt ī clemen.dudū.de ſepultu.
⁊ de v̄bo.ſigni.Exiui de paradiſo.⁊ in alijs lo
cis canonū multis.Ergo p̄dicta nos nō tāgūt
quare ⁊,ꝓprium habere poſſumus.Ad hoc di-
cunt doctores quidam.ꝙ ad altiſſimā paupta-
tem voto ſolenni ſunt aſtricti.oēm ꝓprietatem
tam ꝑſonaleꝫ q̄ꝫ cōmunē abdicātes.⁊ tanq̄ꝫ de
craſtino nō cogitantes.ꝙ ipſos ⁊ alios de ordi
nibus mendicantiū hec p̄dicta multo forti⁹ tā-
gunt ⁊ ꝯcernūt.Quis dr̄ in p̄dicta clementina
Exiui de paradiſo.Porro cū dict⁹ ſanct⁹ Frā-
ciſcus volēs fratres ſuos ſuper oīa a denarijs
ſeu pecunia eſſe totaliter alienos.p̄cepit firmit̄
fratrib⁹ vniuerſis vt nullo modo denarios vel
pecuniā recipiāt ꝑ ſe vel interpoſitā ꝑſonā.Ex
quo patet ꝙ ſi,ꝓhibet̄ ipſis receptio pecuniaꝝ
multo magis inhibitū ē ipſis poſſidere.Scḋo
ꝑ celū intelligit̄ ſacra ſcriptura.Iuxta illḋ pš.
Extēdēs celū ſicut pellē.Que ſacra ſcriptura
extendit̄ ad oēs p̄dicatores.ab hoc celo ſacre
ſcripture multi ceciderūt religioſi.qꝛ iam cura
nō eſt eis de ſtudio.quare timendū eſt de ipſis
ꝙ inſudent luxurie vitio.qḋ tñ multū aggraua
tur in eis ⁊ deo diſplicet.Primo qꝛ cet⁹ religio
ſoꝝ eſt nobilior ꝑs ī ſpōſa.i.eccleſia dei.Nā ꝑ

faciē intelligit̄.Et ideo ſponſo eccleſie.chriſto
maxime diſplicet macula luxurie in eis.Vñ ip-
ſe dicit Can.ij.ſponſe ſue eccleſie.Oſtēde mihi
faciē tuā.qꝛ xp̄s libenter videt ꝙ religioſi ſunt
mūdi.Sꝫ qui magnā vult alicui cōtumeliā face
re maculat ei faciem.Sic diabol⁹ volens chri-
ſto ⁊ ſponſe ſue eccleſie magnā cōtumeliā face-
re.laborat faciē eius luxuria maculare.Sicut Ex
patet in vitaſpatrum.Quidā thebeus ſenex di
cebat.Cum quadam die videret patrem ſuū in
templo ſacrificantē idolis.vidit ⁊ ſathanā cuꝫ
militia eius ꝯſtanteꝫ.Quē cū ſinguli demones
adoraſſent facta nequitie ſue ꝯtulerūt.Vn⁹ ait
Per.xxx.dies plurimos homines vnius pro-
uintie occidi.Alius dixit ſe per.xx.dies pluri-
mos in mari ſubmerſiſſe.Tertius dixit ꝑ.x.di
es ſe interfuiſſe nuptijs.⁊ ſponſum ⁊ ſponſam
occidiſſe.⁊ multam ſanguinis effuſionem inci-
taſſe.hoc audito ſathan omnes flagellari p̄ce-
pit.Tandē vn⁹ ait.ꝑ quadraginta annos inci
taſſe quendā monachū ad peccandum.et vix il
la nocte compuli eum fornicari.Tunc ſurgens
ſathan ⁊ oſculans eum impoſuit ei coronā ha- quā ī capite
buit dicens ꝙ plus omnibus feciſſet.Secūdo
qꝛ clauſtrales deberent eſſe dñi,ꝓprij.ideo mul
tum diſplicet ei cum ſe velint hoc vitio macula
re.Quia ipſe dicit in pš.Ambulans in via im-
maculata.hic mihi miniſtrabit.Sed tertio qꝛ
vita clauſtralis eſt vita angelica.imitari ergo
deberent vitam angelicam in puritate caſtita-
tis.Quia votum caſtitatis adeo eſt annexū re
gule monachali.ꝙ contra illud ſummus pon-
tifex non poſſit licentiam īdulgere.vt extra de
ſtatu mona.cū ad monaſteriū.Idcirco debent
ipſi religioſi ad euitanduꝫ hoc vitiū legere vel
ſtudere ſm̄ ammonitionē.beati Hiero.de ꝯſe.
di.v.ad ruſticū monachū.c.nunq̄ꝫ de manu vl̄
⁊c̄.Nunq̄ꝫ.ſ.horis ꝯſtitutis.de manu tua liber
pſalterij diſcedat.Dicat̄ ad verbuꝫ oratio ſine
intermiſſione.Vigilet ſenſus.nec vagis cogita
tionib⁹ ſit patēs ⁊c̄.Ama ſcientiā ſcripturarū
⁊ vitia carnis nō amabis.Scḋo ꝺ clericis aut
ſacerdotib⁹ ſecularibus hoc notandum.quod
olim ſacerdotes ornati erant continentia caſti
tatis.ſciā v̄itatis.⁊ eminētia charitatis.Qui-
dā aūt moderni ſacerdotes deturpāt ⁊ deornāt
ſe ꝑ incōtinētiā carnalis voluptatis.Et tales
ſunt p̄mo voti fractores.qꝛ caſtitati votū qḋ
deo,ꝓmiſerūt cū ſacros ordines ſuſceperūt frā
gunt.Scḋo ſunt dei ꝓditores de familia enim
dei ſunt ⁊ de expenſis eius viuunt et veſtiunt̄.
Nunquid ꝓditores ſunt qui iſtum inpugnāt
de cui⁹ bonis viuunt.Tertio ſunt ppl̄i ſeducto
res.populum enī decipiunt.qui dat ei oblatio
nes ⁊ offertoria.vt deleant orando coꝝ pctā.

ꝛ gratiā impetrent vite ſanctitate. vt. j. q. j. ipſi
ſacerdotes. qđ nō faciunt. qꝛ ꝑ incōtinētiā ſuā
deo diſplicent. de quibꝰ talr̄ btūs Gregꝰ. dicit
iij. q. vij. c. in grauibꝰ. Cū his qui diſplicet ad i
tercedendū mittit̄ irati animꝰ ad deteriora ꝓ
uocat̄. Et de talibꝰ dr̄ Malaħ. ij. Maledicam
benedictionibꝰ vr̄is. q. d. dn̄s. Cū pplm̄ meuꝫ
bn̄dixeritis. ego vos maledicaꝫ. Sꝫ di. qs. vn̄
ē hoc ꝙ alias inueniunt̄ ſacerdotes ornati v̉tu
tibus alijs excepto hoc ꝙ vitio incōtinētie la
borāt. Ad qđ dicendū fingunt poete. ꝙ mater
Achillis Achillē natū itinxerat ī aqͥs ſtigijs. i.
in aqͥs cuiuſdam fluminis infernalis. quātū ad
totum corpus excepto talo. Et ideo Achilles i
uulnerabilis fuit vbiqꝫ per totum corpus. niſi
dumtaxat in talo. Cūqꝫ ergo captiuatus amo
re Pollexene eam in templo corrumpere ſtatu
iſſet. a Paride ī talo percuſſus interijt. Iſtius
poeſis ſenſus litteralis eſt. vt dicit Holcot. le
ctione. cciiij. Iſte vene que ſunt in talo ad renū
et femorum atqꝫ virilium pertinent rationem.
Unde Orpheus principalem partem libidinis
dixit eē ī talo. Sed ſenſus moralis eſt ꝙ Achil
les eſt homo perfectus vt deberet eē omnis ſa
cerdos. ex quo ſunt regum ꝛ principum patres
ꝛ magiſtri. vt. xcv. di. c. Quis dubitet. Sed ꝑ
matrem intellige virtutem. que intinxit in aqͥs
ſtigijs. quia virtus contra omnes labores ho
minem munit. Ideo talum non intinxit. Quia
quantumcunqꝫ per humanam virtutem fuerit
homo munitus. vitiorum ſemper ad libidinem
ictus vel aditus patet. niſi per diuinā gratiam
preſeruet̄. Quia dicit Augꝰ. j. libro de baptiſ
mo paruulorū. Adam preter imitationis exē
plum. occulta etiā tħabe carnalis concupiſcen
tie ſue. tħabificauit oēs in ſe de ſua ſtirpe ven
turos. Et ideo ſignanter dixit Salomon Sap.
viij. Scio ꝙ aliter eſſe non poſſum continens.
niſi deꝰ det. Et ideo hec ſpecies iuſticie ſūt vir
tutis que eſt cōtinētia ē a deo continue poſtulā
da. Et ſic ſolū haberi pōt iuxta illā exhortatio
nem ſapiētis. Eccl. xxvij. Si ſequaris iuſticiā
q̄ ē ꝯtinentia. qua corpus iuſte regit̄ apprehen
des illaꝫ. ꝛ indues illam quaſi poderē honoris
Eſt eni poderis tunica talaris. Et dicit̄ a pos
grece quod eſt pes latine. quia pedibus īhere
bat qui ſunt fines corporis. qꝛ ꝯtinentia debet
cōtinuari vſqꝫ ad finē vite. Sed qꝛ ſacerdotes
eam a deo non petunt. ideo incontinentes exi
ſtunt. Secundo ſacerdotes olim ornati erāt ſci
entia veritatis qꝛ principalis intentio debet eē
clerici. vt poſſit vera addiſcere. ꝛ vera docere.
Nam in vitaſpatrum libro. iiij. capi. xxix. dixit
abbas Palladius. ꝙ anima ſm̄ chriſti volun
tatem conuerſans aut fideliter. inquirit que ne
ſcit. aut manifeſte docet que nouit. Si autem
vtrūqꝫ cum poſſit non vult. inſanie morbo labo
rat. Initium enim recedendi a deo. faſtidiū do
ctrine eſt. cum non appetit id quod anima ſem
per eſurit que deū diligit. Ideo de illis tali ſci
entia ornatis expouitur illud Eccl. xxj. Orna
mentum aureum prudentis doctrina. Et Ma
lach. ij. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam
et legem eius ex ore requirunt. Et iterum Pro
uerb. xv. Labia ſapientis diſſeminant ſcientiaꝫ
ſcilicet docendo populū. Sed de modernis cle
ricis predixit Johannes Apoc. vj. Celum re
ceſſit quaſi liber inuolutus. Et Eſa. xxiiij. Pli
cabuntur ſicut liber celi. Per celum intelligun
tur ſacerdotes. quorum conuerſatio debet eſſe
in celeſtibus ſm̄ exemplū apoſtoli qui dixit ad
Phil. iij. Noſtra conuerſatio in celis eſt. Sed
talis ordo ſacerdotum receſſit iam quaſi liber
inuolutus. vbi nulla eruditio vel doctrina po
teſt videri vel haberi. Ita a clericis ꝓ magna
parte exemplum nullum poteſt videri nec ver
bum eruditionis audiri. Ideo dicit Gregꝰ. in
omel. Ecce mundus ſacerdotibus plenus eſt.
ſed tamen in meſſe dei rarus valde inuenit̄ ope
rator. quia officium quidem ſacerdotale ſuſci
pimus. ſed opus ſacerdotij nō implemus. hec
Gregꝰ. Opus enim ſacerdotij eſt prius ī libris
ſtudere et poſtea populū docere. Sed hoc opꝰ
minime quidem iam implemus. vbi nam ſacer
dotes olim ſtuduerunt in lege. nunc noſtri ſtu
dent in ludo alee. vbi populum non informant
ſꝫ fortiꝰ ſcandalizant. propter quod ludus alee
eſt eis interdictus. extra de vita ꝛ honeſ. cleri.
c. clerici officia. vbi dicitur. §. ij. Ad aleas ꝛ ta
xillos clerici non ludant. nec his ludis iterſint
Et dicit gloſa ꝙ non debent ludere ad aleam.
niſi pro eſculento ꝛ poculento. nec vltra ſolidū
ludere poteſt. Sed certe quidam ludunt vt lu
crentur vel etiam perdunt vltra ſexagenam vl̄
ſupra. ꝛ in hoc defraudant pauperes portio
ne ſua. Quia ſm̄ Hieronymum quicquid habēt
clerici vltra neceſſitatem ſuam totuꝫ ſuoꝝ pau
perum eſt. Quod ſi non dederint eis. ſacrilegi
ſunt atqꝫ fures. Et de talibus deo grauiſſimam
reddēt rōnē. Tertio oli ſacerdotes ornati erāt
eminētia charitatis. qđ patuit ex eo ꝙ ſua pau
peribꝰ largiter īpendebāt. Sꝫ nr̄i mō ſi habue
rint ſubſtantiā huꝰ mūdi. ꝛ viderint fr̄es ſuos
paupes nccītatē patiētes tn̄ claudūt viſcera pi
etati ab eis. ꝛ quō manet inqͭ charitas dei ī eiſ
q. d. nullo mō. j. Joh. iij. Qꝛ dic̄ Hiero. xvj. q.
j. c. qm̄ q̄cq̄d. Qm̄ q̄cq̄d habēt clerici paupeꝝ
ē. ꝛ domꝰ illoꝝ oibꝰ debēt eē cōes. ſuſceptioni
pegrinoꝝ ꝛ hoſpitiū inuigilare debēt. Maxi
meqꝫ curādū ē illis vt de decimis ꝛ oblatiōibꝰ

qualem poterint ſuſtentationez impendãt. Eſt
tamen notandum ꝙ ſunt nõnulli qui tantũ ha
bent de bonis parentum ⁊ proprijs que ſuffice
re eis poſſent competenter. ⁊ tamen de rebꝰ ec
cleſiaſticis viuere volunt q̃ ad pauperes cleri=
cos ſpectare merito deberent. ⁊ quõ tales or=
nati ſunt charitate. certe nullo modo. Jdeo di
cit Hiero. vbi. s̃. ⁊. j. q. ij. Clericos ãt illos cõ=
uenit eccleſie ſtipendijs ſuſtentari. quibꝰ parẽ=
tum ⁊ ꝓpinquorũ nulla ſuffragant̃ bona. Qui
vͦo bonis parentum ⁊ opibus ſuſtẽtari poſſunt
ſi quod pauperum eſt accipiunt. ſacrilegium ꝑ
fecto incurrunt ⁊ cõmittunt. ⁊ ꝑ abuſionem ta=
lium iudicium ſibi mãducant ⁊ bibũt. hec Hie=
ro. ad Damaſum papã. Qd̃ btũs Hiero. videt̃
loqui de illis clericis qui eccleſie non ſeruiũt. ſi
vͦo ſeruirẽt eccl̃ie poſſent de rebꝰ eccleſie ſatis
viuere. Jdem dicebat Jnnoc̃. Non credimꝰ ꝙ
qui habet beneficium viuere debet de patrimo
nio. ſed de altari. extra de preben. cum ſm̃. nõ
obſtante ca. illo clericos. quia ibi auctor cano
nũ intẽdit ꝓhibere ne quis de patrimonio aua
re theſaurizet. ⁊ bona eccleſie expẽdat. Alias
aũt licet bene ſua bona cõſuare heredibꝰ. ⁊ bo
na eccleſie expendere. Et hoc Jnnoc̃. notat ex
tra de p̃bẽ. e p̃s. Et. j. q. ij. clerici oẽs. Per hoc
ſignũ vniuerſale dicebat Johẽs de deo. ꝙ cle=
rici viuentes de matrimõialibꝰ dũmodo deſer
uiunt eccl̃e iuſte recipiũt ſtipendium ab eccl̃ia.
Qui eni ad onꝰ eligit̃. nõ debet repelli a merce
de. extra de p̃ben. cũ ſm̃. nec iã dicta ſunt ꝯtra
Hiero. vbi. s̃. qꝛ ipſe vult. q̃ ſua auare cuſtodi=
unt. ⁊ de rebꝰ eccleſie viuũt ſacrilegiũ cõmit=
tunt. qꝛ qui ſua ſic reſuãt cupiditatis vitio rei
conuincunt̃. Et dicit glo. ſup. c. clericos. Si ex
cupiditate reſeruent mortaliter peccant. Secꝰ
autem ſi pauperibus amicis ſuis ſeruent. Jtez
ſunt nonnulli clerici qui tantum habent de be=
neficijs. ꝙ forte tres vel quatuor. aut interduz
decem clerici pauperes poſſent ſuſtentari de il
lis. ⁊ quõ eminens charitas hos adornat ne=
quaq̃. Et vt clarius hoc intelligatur. Quidaz
dicunt ꝙ habere poſſunt plura beneficia eo ꝙ
ſunt nobiles. quibus dicenduz. Si filij dei ſunt
⁊ eccleſie vtiles non volentes excedere menſu=
ram nobilitatis ſue. forſitan iuſtum eſt vt de be
neficijs eccleſiaſticis p̃ ceteris accipiãt. ſi põt
fieri abſq; iactura aiarũ. Sꝫ ſi filij diaboli ſunt
qua rõne de bonis dei p̃ ceteris accipiant. Nũ
q̇d debet dñs nobilitatẽ filiorũ diaboli hono=
rare qui nihil proſunt. Certe nequaq̃. Nã dic̃
lombardus ꝙ ipſe nõ vult habere accipitrez q̇
capiat alaudã. ⁊ comedat gallinam. Sic domi
nus non vult habere in eccleſia ſua qui multuz
ei conſtent. ⁊ nihil ꝓſint. Quidã etiaz dicũt ꝙ

pñt hr̃e plura bñficia. quia ſapiẽtiores ⁊ potẽ=
tiores ſunt quo ad ſeculum. Quibus dicenduz
ꝙ cupiditas ⁊ auaricia docet eos in hac parte
Jn doloſa enim ſtatera cupiditatis nihil pon=
derant ſp̃ũalia. ſed ſolum temporalia. Jdeo lo
quens Berñ. de auaricia in prelatis dicit. Op=
timi diſpenſatores rerũ qui de maximis mini=
mam curam gerunt. Qd̃ autem damnabile ſit
plura habere beneficia refert Apiarius. c. xx.
Cum quidam clericus valde litteratus agoni=
zans fratrem de ordine predicatorum aduoca
ri mandaſſet. ⁊ conſiliũ quereret q̃ſi in ꝓximo
migraturus reduxit ei ad memoriam diſputa=
tionem illã ſolennem que facta fuit pariſius an
no domini. M. cc. xxxviij. a Guilhelmo epiſco
po pariſienſi ⁊ multis doctoribus ⁊ magiſtris
in qua probatum fuit ꝙ duo beneficia dũmo=
do vnum valeret. xv. libras pariſienſes tenere
cum ſalute nõ poſſe. Sed quia iſte clericꝰ duas
p̃bendas habuit. quarũ vna ad omnẽ vite copi
am oĩ hoĩ clerico ſufficere potuiſſet. Conſuluit
igit̃ vt vnam prebendarum illarum reſignaret
Tunc ille facie conuerſa diſſimulãs. hoc tm̃ di=
xit. Orate dominuz vt inſpiret. Nec diu poſtea
cũ frater receſſiſſet expirauit. Poſt illius obitũ
cũ dictꝰ frater ſtupefactꝰ nimiũ cogitaret. cur
tantus hõ ⁊ tãtus clericus ſi mortale pctm̃ eẽt
plura beneficia retinere. in tali ſtatu mortuꝰ ex
titiſſet. Mox quaſi ſemi vigilanti defũctꝰ appa
rens dixit. Hec ſola p̃bendarũ cã ẽ ꝓ qua infe=
lix ego eternaliter ſum damnatꝰ. Tertio de p̃=
latis ſecularibus. ſ. ꝓncipibus. nobilibus. ⁊ mi
litaribus videndum ſit. an ſtatus eorũ ꝯgruat
ſtatui antiquorꝝ. Et ſi ſolerter inſpicit̃ videtur
in multis valde inclinatus. nam in primis ſta=
tus talium herodio ſimilabat̃. Eſt eni herodiꝰ
ſm̃ mgr̃m. xij. ꝓprie. auis regia ⁊ pia. nã eodẽ
ſedulitatis officio quo ꝓprios fetus paſcit. pa
ri miniſtratione pullũ ab aquila eiectũ ſibi nõ
agnituz ſuſcipit ⁊ nutrit. Sic ante tempora no
ſtra fuerunt nobiles regij atq; pij. ⁊ magna ſe=
dulitate ſubditos ſuos paſcebant. in eo ꝙ eis
⁊ ſubſtãtie eorꝝ ꝑcebãt. Et de mł̃tis exemplis
cã breuitatis dũtaxat illud ponaz quod refert
Suetonius de Tiberio ceſare. Qui dum ſuade
ret̃ vt tributa augeret regionũ. rñdit. Boni pa
ſtoris ẽ pecudes nutrire nõ deglutire. vt ĩ glo.
cle. ad noſtrũ de cen. Refert etiã Joſephus de
ipſo. ꝙ cum quereret̃ ab eo. quare ꝓcuratores
frequẽter nõ mutarent̃. rñdit ĩ hoc ꝑcere plebi
cule ſue. Scientes eni ꝓcuratores ſe breuẽ hr̃e
ꝓcurationẽ emungunt vſq; ad ſanguinez. Et q̇
recentes ſuperueniunt diſſipãt quicq̇d inueni=
unt. Et ꝓbat illd̃ ꝑ exẽplũ cuiuſdã vulnerati q̇
cũ iaceret in via. ⁊ nõ ammoueret multitudinẽ

muſcarum a vulnere. ſupuenīēs qdā ⁊ eſtimās ꝙ nō poſſet ex ībecillitate muſcas fugare. q̄ ap peruerunt vuln⁹ effugauit. Ad quē ille. male in qt m̄ feciſti. q̄ q̄s amouiſti iā plene erāt ſangui ne ⁊ parū me moleſtabant. que aūt ſupuenient recentes acrius ſtimulant atq̧ pungunt. Sed nunc quidā prelati ſeculares. principes. nobi les ⁊ militares ſimilant̄ niſis. Sūt eni niſi par ui falcones. ⁊ tamen ſunt animoſi ⁊ crudeles ꝓ quātitate corpis ſui ⁊ predant̄ paruas auiclas Sed in neceſſitate nō parcunt ſue ſpeciei ſicut faciunt maiores falcones. Quia dicit Ambro. in exameron. Oēs aues venales alias venati ce predantur predā alterius generis ꝙ̄ de ſua ſpecie. excepto ſolo niſo. Moraliter ꝑ maiores falcones itelligunt̄ reges ⁊ principes comites ⁊ barones. qui cōmuniter viuunt de predatio ne eccleſie religioſorum ⁊ pauperum ſubdito rum. Sed interdum parcunt alijs regib⁹ ⁊ ꝑn cipibus qui ſunt ſui generis. Nā eccleſias ſpo liant decimis ⁊ domib⁹. religioſos ſuis poſſeſ ſionibus ⁊ redditibus. paupes ſubditos ſuis laboribus. quod tamen damnabile eſt. Nā re fert Petrus damiani. Quidā comes bone opi nionis ⁊ vite innocentis ſecundū iudicium ho minum eſt defunctus. Hunc quidam religioſus vidit in ſummo gradu cuiuſdaꝫ ſcale que inter ſtridentes ⁊ crepantes flāmas videbat̄. Cūq̧ quereret quare comes qui taꝫ honeſte vixerat illic torqueretur. audiuit ꝙ propter quandam poſſeſſionem cuiuſdam eccleſie quam proauus eius abſtulerat. Cui iam ille decimus in here ditate ſucceſſerat. Ex hoc videant domini ne bona eccleſiarum a parentibus ſuis iiuſte poſ ſeſſa ipſi ſimiliter ſeruent harum iniuſti poſſeſ ſeſſores ne exiſtant. Quia dicit domin⁹. Exod. xx. Ego ſum dominus deus tuus fortis zelo tes. viſitans iniquitatem patrum in filios ī ter tiam ⁊ quartam generationem. Idem allega tur de renunci. c. Niſi cum pridem per Innocē tium tertium dicens. Si tu es dominus terre nus ⁊ fortis ad tuendam tuam iniquitatem. vi de quid facias. quia ego ſum dominus de⁹ tu⁹ etiam fortis ad puniendum tuam iniqnitatem. Sed per niſos intellige alios militares ſimpli ces generoſos. ⁊ vaſallos. qui nulli parcūt. nā predantur bona regum. principum. comitum. baronum. Inſuper eccleſijs decimis ſpoliant. bona pauperum ſubditorum rapiūt. ⁊ ſegetes eorum cum canibus ſuis venaticis conculcāt. volunt enim immunes eſſe a dandis decimis. ⁊ alijs iuribus eccleſiaſticis cū tamen nec reges immunes ſint ab ipſis. Nam dicit Clemens pa pa ſecundus extra de maior. ⁊ obe. c. omnes. Omnes inquit principes terre et ceteros ho mines epiſcopis obedire. beatus Petrus pre cipiebat. vbi dicit gloſa. ergo ꝑncipes ſubſunt epīs extra de ma. ⁊ obe. ſolite. ⁊. xcvj. di. duo ſunt. ⁊ addit glo. Rex habēs multos epōs ſub ſe ī ſuo regno tractabit cās ſpūales coram illo epō in cui⁹ territorio habet larē. i. domū ꝑnci palit̄. vt ꝓbat̄. C. vbi ſenatores vl̄ clariſſimi ci uiliter vel criminaliter ꝯueniāt. li. ij. Decimas aūt prediales dabit huic epō in cui⁹ territorio ſunt ſita ꝑ̄dia vt extra de paro. c. ſignificauit. Sed alias decimas dabit vbi audit diuina of ficia ⁊ proportionabiliter diuidendo ſi audit ī plurib⁹. vt extra de teſta. c. relatū. ⁊. ff. ad mu nicipales. Et de incolis libro. j. ⁊ titulo. j. Et ſi reges ⁊ ꝑncipes tenent̄ epīs ſuis obedire. ⁊ eiſ decimas dare, multo fortius ad has decimas dandas tenent̄ barones. generoſi. ⁊ vaſalli. et ſi non dant coram diſtricto dei iudicio reddēt rationem. ⁊ demonum audient accuſationem. Qd̄ ꝓbat Apiarius in exemplo. In brabantie ꝑte erat iuuenis generoſus. qui ꝙ̄uis eſſet ſecu lo deditus. beate tamen Marie deuotus quo tidie tres quinquagenas in ſuis ſalutationib⁹ exoluebat. Infirmatus aūt ad extrema perdu ctus eſt. Cum per horas plurimas diei iacuiſ ſet. reuixit ſubito. ⁊ ſororem monialem que cir ca eum ſedebat inclamauit. Soror ecce inquit redij. cito aduocari facias ſacerdotē. Miran tibus omnibus ſacerdos aduocatur. ⁊ ī maxi ma leticia corā omnibus confitetur dicēs. Ad tribunal chriſti iudicis raptus cum in trib⁹ ma xime a demonibus accuſatus. ferriq̧ ſententiā deberet cōtra me. piiſſima mat̄ chriſti rogauit chriſtū filiū vt ad corp⁹ reducerer. locū penitē tie ſuſcepturus. nec mora factuꝫ eſt vt rogauit vnū de peccatis erat pro quo eram damnand⁹ Decime q̄s de bonis ⁊ agris ſubtraxerā ſacer doti. Scōm ꝙ cuꝫ ſodalibus meis piſces quo rundam religioſorum furto ſubtraxeram. Ter tium eſt ꝙ ſegetes et fruges pauperum cum ca nibus meis venaticis vagando deſtruxeram. Hoc igitur cum coram omnibus loqueretur. quidam ex manſionarijs reſpōdit. ecce inquit cur pro damno iſto perpetue damnandus era tis cum nos omnes vobis puro corde remiſi mus. ⁊ ille. Mihi quidem īquit remiſſio veſtra nequaꝙ̄ ſuffecerat ad ſalutem. cū copioſior eſ ſem vobis in iniurijs refundendis. ꝙ̄ vos mihi in iniurijs remittendis. et hec dicens reſtituen da damna protin⁹ aſſignauit. ſibiq̧ diſpoſitis rebus domus in ſpe ⁊ pace mirabili ſpm̄ exala uit. Ideo conſulendum eſt talib⁹ generoſis ꝙ decimas ſuas ſacerdotibus ſuis non ſubtra bant. ſꝫ integre ſoluant. ⁊ dent ceſari que ceſa ris ſūt. ⁊ deo que dei ſunt. Matth. xxij. pariter

Sermo .iiij.

ſaluabuntur. ¶ Quarto de ciuibus videndū. an ſtatus eoꝛū non ſit valde inclinatus. olim eniꝫ ciues intendebant bonis operibus et elemoſynis. nunc vero intendunt iniquitatibus. iniuſticijs ⁊ vſuris. Sicut ante lōge predixit Dauid pſ. liiij. Vidi iniquitatem et contradictionem in ciuitate. Tota die ac nocte circundabat eaꝫ ſuper muros eius iniquitas. ⁊ laboꝛ in medio eius et iniuſticia. Et non defecit de plateis eiꝰ vſura ⁊ dolus. Ubi tangit principaliter quattuoꝛ peccata que in ciuibus dominantur. Primum eſt in conciuium oppreſſione. nam vnus ciuis querit opprimere conciuem ſuuꝫ. ne ei in diuitijs vel honoꝛibus coequetur. Et hoc tangit cum dicit. Iniquitas. Scōm eſt in ſuperfluoꝛum congregatione quod tangitur ibi laboꝛ. Nam continue laboꝛando congregant aliena. Recte ſicut coꝛuus furat̄ quicq̄d poteſt aſpoꝛtare. ⁊ congregat abſcondendo. ⁊ credit ſe alias inuenire. Sed veniunt beſtie ⁊ totum comedunt. ſi eſt cibus. Sic multi de ciuibus auariſſimi ſunt. nam quicquid poſſunt lucrari abſcōdunt in arca. donec moꝛiantur. ⁊ tunc interdum beſtiales homines hec congregata deuoꝛant ⁊ conſumūt nec apud veros heredes manebunt. quia de male queſitis vix gaudet tertius heres. Ideo dixit pſ. Theſauriʒat ⁊ ignoꝛat cui congregabit ea. Eccl. iiij. Eſt inq̄t vnꝰ ⁊ ſcōm non habet. ſ. filium. non fructum. et tamen laboꝛare non ceſſat. nec ſaturantur oculi eius diuitijs. Tertium eſt in alienoꝛum retentione. ⁊ tangitur ibi. iniuſticia. Perdix enim vt dicit Ambroſius in exameron. Que alterius rapit ⁊ tenet ⁊ pullos procreat qui ad vocē matris relinquunt falſam matrem. ⁊ ſequunt̄ eam Sic moꝛaliter quicquid eſt iniuſte queſituꝫ ſeu acquiſitum ⁊ illicite. totuꝫ eſt furtum. Videmꝰ enim ꝙ mercatoꝛes vel per viam vſure. vel aliam conuentionem emunt terras ⁊ redditus. q̄ alij pꝛocurauerunt ⁊ tenent. aut accipiunt ad tempus. Sed certe poſt moꝛtem ſuam omnia ab eo ⁊ heredibus ſuis auferūtur ⁊ recedunt. Et de talibꝰ exponitur illud Hiere. xvij. Perdix fouit que non peperit. fecit diuitias ⁊ non in iudicio. Quartum eſt in pecuniarum vſuraria accomodatione. Dicunt enim quidam vſurarij cum vſura dicatur ab vſu. q̄ pecunie mee vſum habet vſuram mihi inde p̄ſtare debet. vt C. de vſuris rei iudicate. Alij aūt ſic dicunt cū creditoꝛ mutuat pecuniam ſuam. debitoꝛ obligatur ei ad recompenſandū. extra de teſtamē. cum in officijs. Igitur ⁊ hanc obligationē poteſt creditoꝛ deducere in pactum vel ſaltē ſperare eius effectum. Ad pꝛimos autem qui dicunt ꝙ vſura dicatur ab vſu ⁊c̄. Et allegant ꝓ ſe leges ſcōm quas vſura eſt nomen iuris. dicunt doctoꝛes ꝙ omnes leges que permittūt vſuras non valent nec tenentur. Primo quia vſure pꝛohibite ſunt Exodi. xxiij. non commodabis ad vſuras. Et pſ. xiiij. Domine q̄s habitabit in tabernaculo tuo. Et reſpondit. Qui pecuniam ſuam non dedit ad vſuram. Et chꝛiſtus oꝛe pꝛopꝛio Luc̄. vj. Mutuum inquit dātes. inde nihil ſperantes. Et quia vſure dei autoꝛitate pꝛohibite ſunt que ſuper leges eſt. et cum par in parem nō habet imperiū extra de elec. innotuit. multitudo minꝰ in maioꝛē. Ideo impatoꝛ terrenus nō potuit cōcedere legē contra deū. Scōo qꝛ ſunt cōtra naturalē iuſticiaꝫ qꝛ naturaliter illicite ſunt. Sed cōtra ius naturale lex nō valet. di. viij. q̄ ꝯtra moꝛes. ⁊ di. vj. §. is ita. ⁊. xxxij. q. vij. flagitia. Tertio qꝛ ī iure ciuili dicit lex. ꝙ ſacre leges non dedignantur imitari ſacros canones. Specialiter in matrimonijs et in vſuris. vt in autentica. vt clerici apud epiſcopos pꝛopꝛios conueniāt. collati. vj. ⁊. ij. q. iij. §. hinc colligitur. ⁊ extra de noui oper. nuncia. ca. intelleximus. Et ſcōm canones non poſſunt exigi. igitur nec ſcōm leges Nam dicitur de vſuris ex graui. in clemētinis ꝙ communitates locoꝛum in offenſam dei et ꝓximi. ac contra iura diuina pariter et humana vſurariam appꝛobant prauitatem. Et ſtatuūt vſuras exigi ⁊ ſolui ⁊ debitoꝛes ſcienter compellunt eas ad ſoluendum. Tales igitur ſiue ſint poteſtates. capitanei. rectoꝛes. conſules iudices. conſiliarij. vel alij quiuis officiales. q̄ ſtatuta huiuſmodi de cetero facere. ſcribere vł dictare. aut ꝙ ſoluantur vſure. vel cum ſolute cum repetuntur non reſtituant plene ac libere ſcienter iudicare pꝛeſumſerint. ſententiam excommunicationis incurrunt. Et infra. §. ſane dicitur. Sane ſi quis in illum erroꝛem inciderit vt ꝑtinaciter affirmare p̄ſumat exercere vſuras nō eſſe peccatū. decernimꝰ eū tanq̄ hereticū puniendū. Et. ſ. Tho. ſc̄da ſcōe. q. lxxviij. ꝙ ille qui accipit mutuum ex debito iuſticie nō tenetur ad plus recompenſanduꝫ q̄ mutuo acceperit. Unde contra iuſticiam eſt ſi ad plꝰ reddendum obligatur. ¶ Quinto de mulieribꝰ tā nuptis q̄ etiam innuptis. ſi quis conſideret vidit ſtatum ipſaꝝ prauū ⁊ valde inclinatū. Nā quondā mulieres erāt humiles ⁊ deuote. nunc ſunt indeuote ⁊ ſupbe. Et hec ſupbia ex multis ꝓuenit. Pꝛimo ex veſtibꝰ caudatis. nā longas trahūt caudas pꝰ ſe. ⁊ p̄cipue nobiles ⁊ generoſe. ⁊ quedaꝫ etiam ciues. que pꝛecioſis veſtibus terram induunt ⁊ oꝛnant. ⁊ demoniace q̄ de pauperibꝰ minime curāt. Quibꝰ dicit chꝛiſtus in iudicio Matth. xxv. nudus eram ⁊ me

nō cooperuiſtis. Quia caudis ſuis pulices col
ligunt. ⁊ puluerem hominibus mouēt. Sꝫ chri=
ſtum quē in tot paupibꝰ deſpiciūt nō operiūt.
ſed timendū eſt ne diabolus in caudis earū ſe=
deat aut quieſcat. Nā legit̄ de quodā ſancto ꝙ
ipſe vidit quendam diabolum ridentē. ⁊ queſi=
uit ab eo cur rideret rn̄dit. Vidi ſociū meū equi
tantē ſup cuiuſdā mulieris caudā. ⁊ dum trahe
ret caudaꝫ cecidit ſocꝰ meꝰ in lutū. vidi ⁊ riſi.
Sed diceres. Talis veſtis decet ſtatū meuꝫ eo
ꝙ nobilis ⁊ generoſa. Ad hoc dicendū. ſi nobi
lis es ⁊ generoſa. quare te demonis ſeruitute
ſubijcis in eo ꝙ ſupbis? qr̄e eni debes nobilita
tem generis cū nobilitate ſcitatis ⁊ v̄tutis ꝯti=
nuare. qꝛ nobilitas ſola ē ai q̄ moꝛibꝰ oꝛnat̄.
ideo dic̄ q̄dā ſapiēs. Nobilitatis ad hoc memi=
neris vt cū claritate generis moꝝ ſcitate ꝯten
das. ⁊ cū nobilitate coꝛpis animi nobilitatē ꝑ=
ficias. Et hec ai nobilitas ſtat i hūilitate. caſti
tate ⁊ charitate ⁊c̄. Idcirco q̄nto maioꝛ es. ſ. i
generoſitate ⁊ nobilitate. hūilia te i oībꝰ Ecci.
iij. Scd̄o ptꝫ i veſtiū ſupfluitate. Nō eni ꝯtētāt̄
i duabꝰ vel tribꝰ. ſꝫ iterduꝫ ea multiplicāt vt a
tineis coꝛrodant̄. de q̄bꝰ Iac̄. v. Agite nūc di=
uites. ploꝛate ⁊ vlulate i miſerijs vr̄is. Et qua=
re debent flere ponit rationē. Diuitie vr̄e putre
facte. ⁊ veſtimēta veſtra a tinea comeſta. Ter=
tio patet earum ſuperbia in coꝛrigijs ſericeis.
deauratis vel deargētatis quibus oꝛnant ven
trem. Cū enim ſaccus bonus frumento plenus
ſit conuenienter ligatus fune vnius obuli. non
modica fatuitas eſt ad ligandum ſaccū plenuꝫ
immundicia querere ſonam ſericeam deauratā
vel deargentatam. Vel etiam cuꝫ ad ligandum
vaſa vina precioſa continētia circuli lignei ſuf=
ficiant. patet ridiculuꝫ eſſe circulos deauratos
querere ad ligandum vas vētris quod abomi=
natione plenum eſt. Naꝫ legit̄ de quadam muli
ere que dicebat̄ Altipiades. que erat pulcherri
ma. quam videntes diſcipuli. Ariſtotelis de eiꝰ
pulchꝛitudine mirātes. ipſam ad ariſtotelē du=
xerūt. qua viſa ait. vt recitat Boetiꝰ li. iij. de cō
ſola. pꝛoſa. viij. Si linceis oculis hoīes vteren
tur. vt eoꝛum viſus obſtantia penetraret. nun=
quid introſpectis viſceribus Altipiadis illō ſu
perficie pulchꝛuꝫ coꝛpus turpiſſimū videretur
q. d. vtiqꝫ? Et ſi coꝛpus mulieris pulchꝛe ē ita
turpe. q̄re velint illō cingulis ſericeis ita adoꝛ=
nare. Quarto patet hec ſuperbia in pꝛecioſis
peplis. que multum diſplicent deo. Si enim diſ
plicet pꝛincipi terreſtri cum videt vexillum ini
mici ſui in terra ſua. ⁊ multo magis cuꝫ viderit
illud in ſuperioꝛi pte caſtri ſui. Sic pꝛincipi ce=
leſti multo magis diſplicet quando viderit ſi=
gnum ſuperbie. ſ. peplum croceum vel aliud ꝓ=
cioſum quod eſt diaboli vexillum in ſupioꝛi pte
caſtri ſui. ſcilicet in capite mulieris. ⁊ videt ve=
xillum ſuum ſꝫ humilitatem penitꝰ eſſe remotā
Si vis de hac materia latius p̄dicare. vide ſum
mam vitioꝛum Guilhelmi tractatu de ſupbia.
Sexto ⁊ vltimo. Si videris ruſticoꝛum ſtatum Z
inuenies ipſum valde inclinatum. nam olim ru=
ſticitas dicebatur ſancta. vt dicit Hieronymꝰ i
pꝛologo biblie. Et allegatur. ij. q. vij. c. San=
cta quippe ruſticitas ſolummodo ſibi pꝛodeſt
Sed nuc de hac ſanctitate ſunt inclinati. quia
non ſoluunt decimas ⁊ pꝛimitias. xvj. q. j. Re=
uertimini. ⁊. c. decime. Et ſi ſoluunt tunc vel co
acti vt peius frumentū dant quod habēt. Sūt
etiam pꝛoni ad homicidia. ꝑiuria. foꝛnicatiōes
odia ⁊ damna que faciunt in agris alterius. vt
extra de iniu. ⁊ dam. da. c. ſi rixati. Ideo totus
mundus iā in maligno poſitꝰ ē. j. Ioh. v. Qua
re quilibet debet rogare dominum. Mane no=
biſcum domine ⁊c̄.

Feria tertia paſce.

Stetit ieſus i

medio diſcipuloꝛū ſuoꝝ. ⁊ dixit eis
pax vobis nolite timere. Ita ſcribit̄ Luc̄. vlti.
Scd̄m aſtronomos ſol ē mediꝰ inter planetas
nā ſunt. vij. planete numerādo aſcendēdo Pꝛi A
mus eſt luna. Scd̄s eſt mars. Tertius venus.
Quartꝰ ſol. Quintꝰ mercurius. Sextꝰ iupiter
Septimus saturnꝰ. Vñ v̄ſus. Poſt ſim ſum ſeq̄
tur vltima luna ſubeſt. Patet ergo ꝙ mediꝰ pla
neta eſt ſol. Sp̄ualiter chꝛiſtus qui intelligitur
ꝑ ſolē tenet vbiqꝫ mediū. Et p̄mo i trinitate. qꝛ
ip̄e ē media ꝑſona i trinitate. ⁊ hoc iō qꝛ cōicat
cū pr̄e i iſta ꝓpꝛietate ꝙ ab ipſo ē alius. ſ. ſpūſ=
ſanctus. ⁊ cōmunicat cum ſpūſancto in iſta ꝓ=
pꝛietate ꝙ ipſe ē ab alio. ſ. a pr̄e ꝑ eternā gene=
rationē. Scd̄o tenuit mediū in noſtra refoꝛma
tione. qꝛ mediatoꝛ fuit inter pr̄em ⁊ ꝑditum ho
minē. De hoc aplꝯs. j. Timo. ij. Vnꝰ eſt medi
atoꝛ dei ⁊ hoīuꝫ hō xp̄s ieſus q̄ dedit i redēpti=
onē ſemetipſū ꝓ nobis. Glo. q̄tū ad ſufficiētiā
nō q̄tū ad efficaciā qꝛ ꝓuenit ex demeritis ali
quoꝛū q̄bꝰ ꝓpt̄ eoꝛuꝫ demerita nō ꝓficit paſſio
xp̄i. qꝛ ſic̄ xp̄s ē mediatoꝛ recōciliās hoīeꝫ deo
ita peccatū ē mediū ſepans hoīem a deo. vt dic̄
Augꝰ. ſup Ioh. ſer. x. Iō dic̄ Augꝰ li. ix. de. ci.
dei. c. xix. qꝛ oēs hoīes q̄ diu moꝛtales miſeri
ſūt iā opoꝛtuit mediū eē quod nō ſolū homo ve
rumetiam deꝰ eſſet. vt homines ex moꝛtali mi=
ſeria ad immoꝛtalitatem ꝑduceret. quem neqꝫ
non fieri moꝛtalem opoꝛtebat. neqꝫ ꝑmanere i=
moꝛtalē. Tertio tenuit xp̄s verus ſol medium